

srdca

osvetový sociálny občasník
nepredajné 4/2022

na kvalitné
sociálne
služby

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

PRÍLOHA
ASOCIÁCIE
POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V SR

Strany 21 – 38

**ZVÝŠI
INŠPEKCIA
KVALITU?**

**FELIX
GOTTWALD,**

NAJÚSPEŠNEJŠÍ
RAKÚSKY ŠPORTOVEC
MOTIVUJE ODKÁZANÝCH
K POHYBU

**ANJELI
BEZ KRÍDEL,
ALEBO OTROCI
ZLÉHO SYSTÉMU?**

AKO UDRŽAŤ OPATROVATEĽKY
V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

**O OPATERU
SA TREBA STARAŤ**

hovorí **ADY HAJDU** - nová tvár Dobrého srdca

NADÝCHANÉ & ŽIARIVO BIELE PRÁDLO BEZ ZÁPACHU

RAPID-O

**OZÓNOVÉ PRANIE
V STUDENEJ VODE**

**100%
GARANCIA
ÚSPORY**

- 90% úspora energie a vody
- 50% úspora času = zvýšenie kapacity práčovne o 100%
- 100% ochrana ohrievacích telies pred vodným kameňom
- 100% odstránenie zápachu z bielizne
- 100% prevencia zafarbenia bielizne

CHRISTEYNS

sanca

EDITORIAL

Šanca · osvetový sociálny občasník

Vydáva občianske združenie
NÁRUČ Senior & Junior v spolupráci
s Asociáciou poskytovateľov sociálnych
služieb v SR

ŠÉFREDAKTORKA

Mgr. Anna Ghannamová

EDITOR

Mgr. Juraj Mikloš

REDAKTORKA

Mgr. Eva Gantnerová

Eva Sládková

Lenka Dale

ART DIRECTION

Ing. Vladimír Ďurikovič

LAYOUT

Starion, s. r. o.

OBÁLKA FOTO

iStock

INZERCIA

press@apssvsr.sk

TLAČ

Alfaprint

EVIDENCIA

EV 2936/09

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Anna Ghannamová,

Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH,

Mgr. Juraj Mikloš

Nevyžiadané rukopisy a obrazový
materiál nevraciam. Za obsah inzercie
zodpovedajú inzerenti. Autorské práva
vyhradené.

o. z. NÁRUČ Senior & Junior,
Fedákova 5
841 02 Bratislava
IČO: 30 856 515
e-mail: naruczachrany@naruczachrany.sk
tel: 0903 903 298

dátum vydania: XII/2022, 14. ročník

Vychádza s finančnou podporou
Ministerstva práce, sociálnych vecí
a rodiny SR

NÁRUČ
SENIOR & JUNIOR

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

Moja vianočná mama

Aké samozrejme je pre vás byť na Vianoce spolu? Pýtali ste sa niekedy sami seba, kam sa strácajú, kde miznú niektorí rodičia?

**Aj moja mama sa stráca...
Chýba mi...**

V čase kolied, nákupov, varenia a zdobenia ju vidím prichádzať a odchádzať. S tatkom nachystáme, čo treba, ja väčšinu času strážim svojho psa Kuba, ktorému sa asi náš stromček nepáči, lebo v nestráženej chvíli sa ho snaží odzdobiť. Vianočné gule a svetlá sú „jeho“ vianočným čarom č. 1, televízny program a snorenie darčiekov v dome mi zaberú trochu času tak nemyslím nato, že sme ostali s tatkom a Kubom zas sami. No čas sa zastaviť nedá. Prišiel večer, všade je ticho, sadáme si k stolu. Ja... a... tatko. mamka nemôže, nestihla, neprišla, ešte nie je tu.

Dojedli sme, akosi v tichu a so smútkom, že jej miesto je prázdne. Darčeky nerozbalujem, čakám. Zazvonil telefón a tatko mi káže obliecť si bundu, on berie koláče. Kam ideme? Pýtam sa. „Uvidíš,“ odpovie. „A darčeky?“ Chcem vedieť, ale odpoveď nepričádza. Cesty sú prázdne a tmavé, aj napriek tomu je všade svetlo domov a ich okien či vianočných ozdôb.

Zastavili sme sa pri budove veľkej a tichšej ako ulice mesta dnes večer. Svetlo len pár okien. Výtah nás vyviezol na 3. poschodie. Ťažké dvere som len námahou otvoril. V dlhej chodbe stála moja mama. Otvorila náruč a ja som sa k nej rozbehol. Nestratila sa, nezmizla, ona je tu. Vzala ma do izieb, kde svietilo malé svetlo a v posteliach ležali ľudia. Zvláštni ľudia, nehovorili, ležali ticho, len sem-tam vydali

prenikavý zvuk, ktorý ma vystrašil. Boli to skôr citoslovčia, ktorými vyjadrovali, ako sa cítia.

Mama ich pohladkala a každému dala kúsok koláča, ktorý sme priniesli. Pomaly, opatrne a s bolesťou v tvári niektorých otočila a išli sme do ďalšej izby.

Toto je moja vianočná mama. Možno nebola, či nemohla byť so mnou, ale bola vianočnou mamou pre niekoho, kto je každý večer bez tej svojej. A potom som si to uvedomil, v tej tichej budove bolo viac takých vianočných mám, ktoré nemajú v náplni práce koláče, ale prinesú ich, ani milé slovo, ale povedia ho, ani lásku, ale dajú ju.

Už nebudem smutný pri vianočnom stole, lebo už viem, že moja mama nezmizla, je na mieste, kde nechala zmiznúť samotu.

Ďakujem všetkým mamám aj tatkom, ktorí nemôžu byť stále s nami, ale sú stále s niekým, aby nebol sám. Darčeky sme rozbalili neskôr a ráno, keď som vstal... už nebola doma... no už viem, že sa nestratila a nezmizla. Je tam, kde vianočné sviatky naberajú iný rozmer, ale to vie len mama, čo ráno odchádza, keď spím. Nech prejdu tieto Vianoce za múry našich domov, nech nás nestrašia zvuky a šediny a nepoznané a nech sa každý nájde. Nech ten, kto je sám, nech sa nebojí, veď má pri sebe svoju mamu, čo viac si želať.

Zachariáš Drobnák

ZVÝŠI INŠPEKCIA

KVALITU?

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „ministerstvo“) malo vďaka zákonu č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) od septembra 2019 v rukách 2 reálne nástroje na kontrolu a podporu poskytovateľov sociálnych služieb. Prvým nástrojom bol dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb (podľa § 98 zákona o sociálnych službách). Ako tá „prísna“ kontrola, ktorá vykonávala dohľad nad dodržiavaním zákona

(a všeobecne záväzných právnych predpisov) pri poskytovaní sociálnej služby. Najmä z hľadiska dodržiavania základných ľudských práv a slobôd, uzatváraním zmlúv o poskytovaní sociálnej služby, dodržiavaním záväzkov zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a vykonávaní odborných činností, na ktoré bola udelená akreditácia. Tým druhým nástrojom, práve od septembra 2019, bolo hodnotenie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby (na základe § 104 zákona o sociálnych službách). Ako tá „dobrá“ kontrola, ktorej účelom bolo podporovať poskytovateľov pri systematickom zabezpečovaní kvality nimi poskyto-

vanej sociálnej služby, jej udržiavanie a zdokonaľovanie. A poskytnúť tak čo najobjektívnejší obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby. Niečo ako „dobrý“ a „zlý“ policajt. Oba inštitúty mali kompetencie pomáhať i kontrolovať, a v prípade potreby aj sankcionovať (či už pokutami alebo možnosťou podať podnet na výmaz z registra poskytovateľov). Malo to svoj zmysel, aj svoju logiku. Samozrejme, že aj svoje nedostatky, ale tie sa mohli (a mali) elegantne a jednoducho vyriešiť. Napriek tomu vznikol nový inštitút - Inšpekcia v sociálnych veciach. Aj to by bolo relatívne pozitívne prijímané, keby sa nemenili aj samotné podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby. V zákone o sociálnych službách existovali podmienky kvality niekoľko rokov, ministerstvo ich však začalo reálne kontrolovať/hodnotiť až do septembra

2019. A, ruku na srdce, mnoho poskytovateľov sa až vtedy zobudilo (česť výnimkám) a začalo reálne pracovať na ich implementácii do praxe. No nielen poskytovatelia, ale aj ministerstvo hralo niekoľko rokov mŕtveho chrobáka. Nevzdávalo, nepodporovalo poskytovateľov. Nedávalo návody, ani metodické postupy. Samo ministerstvo sa niekoľko rokov tvárilo, ako keby žiadne podmienky kvality neboli. A tým vytvorilo priestor pre rôznych podnikavcov, ktorí využili priestor a začali poskytovateľom „radiť“. Medzi nimi neboli len tí s dobrými úmyslami. Ponúk od firiem, ktoré, okrem uskladnenia zemiakov a výroby domácej pálenky, ponúkali aj vypracovanie dokumentácie, bolo množstvo. Až po vzniku odboru hodnotenia podmienok kvality a začatím reálneho výkonu, spoločne so vzdelávacími aktivitami v rámci národného projektu Kvalita sociálnych služieb v spolupráci ministerstva a Implementačnej agen-

túry MPSVR sa začali hýbať ľady. Na základe realizovaných výkonov hodnotenia podmienok kvality dostávali poskytovatelia spätnú väzbu a vďaka školeniam aj praktické rady. Tesne po rozbehu výkonu hodnotení však prišiel COVID-19 a ten všetko otočil a zmenil priority. Akoby nestačila koronakríza, objavila sa aj energetická kríza a vojna na Ukrajine. A znova nové, nečakané problémy. A popri tom všetko prišlo ministerstvo s „úžasným“ nápadom, kompletne zmeniť podmienky kvality. Nestačilo ich iba zlepšiť a opraviť to nefunkčné... Navyše celé tvorbou prebiehala skryto, tajne, bez vytvorenia napr. pracovnej skupiny z odbornej, akademickej i poskytovateľskej praxe. Slúži na chválu autorom a tvorcom inšpekcie, že bude obsahovať „iba“ slovné hodnotenie, nie bodové, či percentuálne. Až potom by sme riešili dilemu, ako zároveň bodovať povinnosť aj kvalitu.

Každá kontrola je do určitej miery subjektívna. Ešte viac v prípadoch, kedy sú kritériá kontroly neurčité a právne jednoznačne neuchopiteľné. A také v zákone o inšpekcii v sociálnych veciach sú a nie je ich málo. Veríme, že ministerstvo (minimálne vo svojej metodike, ktorá by mala byť prístupná verejnosti) vysvetlí tieto nejasnosti, aby sa miera novej subjektivity čo možno najviac minimalizovala.

Ako sa však hovorí, nemá zmysel „plakať nad rozliatym mliekom“ a je potrebné sa pripraviť na novú legislatívnu úpravu. Čo sa teda mení zákonom č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov? Rýchle porovnanie nájdete v tabuľke.

Prof. RNDr. MILAN HEJNÝ, CSc., AUTOR ČÍM ĎALEJ POPULÁRNEJŠEJ METÓDY VÝUČBY MATEMATIKY, HOVORIEVA, „ŽE VÁŽENÍM KRAVY NEPRIBERÚ“, AKO MOŽNO TROŠKU EXPRESÍVNEJŠIU (O TO VIAC POCHOPITELNEJŠIU) REAKCIU NA TO, ŽE TESTOVANÍM A PÍ SOMKAMI SA ŽIACI V ŠKOLÁCH NEUČIA. SKÚŠANIE JE DOBRÉ NA OVERENIE ZNALOSTI, KTORÉMU MÁ VŠAK PREDCHÁDZAŤ SPRÁVNE UČENIE. JE POCHOPITELNÉ, ŽE AK ŠTÁT DÁVA FINANČNÉ PROSTRIEDKY POSKYTOVATEĽOM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB, TAK ICH CHCE A POTREBUJE KONTROLOVAŤ. LENŽE, AJ TU PLATÍ TÁ PARAFRÁZA O VÁŽENÍ KRÁV A OČAKÁVANÍ, ŽE TÝM VÁŽENÍM PRIBERÚ. IBA KONTROLOU SA KVALITA V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH NEZVÝŠI.

	Podmienky kvality („staré“)	Štandardy kvality („nové“)
Počet	21	25
Postup podľa	zákon o sociálnych službách + Metodika hodnotenia podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby	zákon o sociálnych službách + zákon č. 10/1996 o kontrole v štátnej správe + Metodika
Výstup	Hodnotiaca správa	• Záznam z vykonaného dozoru - ak sa nezistí porušenie • Protokol o výsledku vykonaného dozoru - ak boli zistené nedostatky
Spôsob hodnotenia	Bodové hodnotenie • max 180 bodov (100 %) • min 88 bodov (60 %)	Slovné „popisné“ hodnotenie
V prípade zistených nedostatkov	• ak viac ako 60 %, tak odporúčania bez termínu • ak menej ako 60 %, tak uložené konkrétne termíny na odstránenie nedostatkov	• uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov s termínom • podnet na začatie konanie o výmaze z registra
Neplnenie	• ak menej ako 60 %, následné hodnotenie • ak menej ako 60 % aj pri následnom hodnotení, podnet na výmaz	• správny delikt + sankcia

Zdroj: vlastné spracovanie

A čo sa na podmienkach/ štandardoch ešte mení, okrem ich prečíslovania?

Vzhľadom na celkový počet kritérií (25), vám priblížime len nové, resp. novo definované a konkretizované kritériá kvality.

Kritérium 1.6

Aktivizácia prijímateľa sociálnej služby a sieťovanie ďalšej podpory

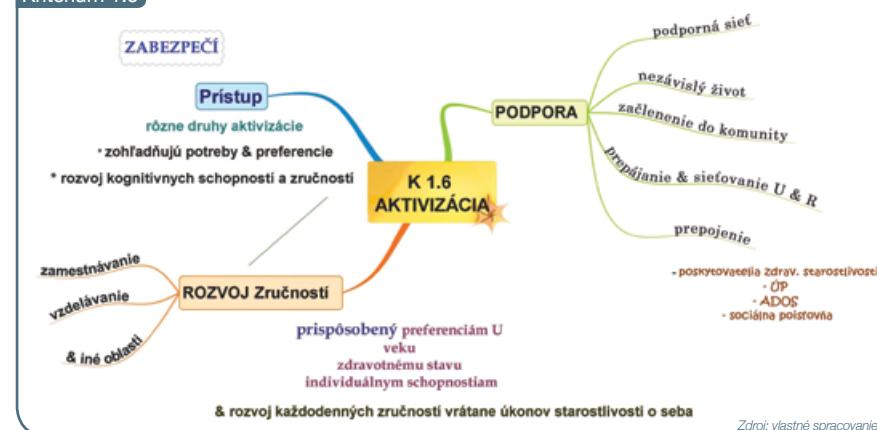
Ide o novo precizované kritérium kvality, ktoré obsahuje aj pôvodné kritériá 1.3 (vzťahy, rodina, komunita), 2.8 (podpora a pomoc prijímateľovi sociálnej služby pri sprostredkovaní a využívaní inej verejnej služby podľa jeho potrieb a schopností a cieľov) a je prepojené aj na individuálne plánovanie. Hovorí o tom, že poskytovatelia sociálnych služieb majú zabezpečovať každému prijímateľovi sociálnych služieb prístup k rôznym druhom aktivizácie, ktoré zohľadňujú ich potreby a preferencie a prostredníctvom ktorých môžu rozvíjať svoje kognitívne schopnosti a zručnosti v oblasti zamestnávania, vzdelávania alebo iných oblastiach tak, aby mohli naplniť svoje predstavy o svojom sociálnom postavení v živote.

Rozvoj zručností je prispôsobený osobným preferenciam prijímateľa sociálnej služby, jeho veku, zdravotnému stavu a individuálnym schopnostiam a môže obsahovať aj rozvoj každodenných zručností vrátane úkonov starostlivosti o seba. Poskytovateľ sociálnej služby má podporovať prijímateľov sociálnej služby v založení a rozvíjaní ich podpornej sociálnej siete a udržiavaní kontaktu s členmi svojej sociálnej siete tak, aby im uľahčil nezávislý život a začlenenie sa do komunity. Má poskytovať podporu

v prepájaní a sieťovaní prijímateľov sociálnej služby, ich rodín a blízkych osôb v súlade s ich predstavami, a taktiež podporovať alebo zabezpečovať prijímateľom sociálnej služby prepojenie s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a ďalšími podpornými službami v komunite (napríklad Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, agentúry podporovaného zamestnávania, agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti, školy, sociálna poisťovňa, psychoterapie a iné).

Kritérium 1.6

Zdroj: vlastné spracovanie

To, čo je dôležité pri správnej implementácii uvedeného kritéria do praxe je slovo „zabezpečuje“. Poskytovateľ teda nemusí (a nemá) všetko realizovať sám. Má zisťovať potreby a preferencie prijímateľov a na základe toho premýšľať, v ktorých oblastiach ho vie a dokáže podporiť a v ktorých oblastiach bude podporovať a zabezpečovať prepájanie s inými službami v komunite. A najlepším prostriedkom a výstupom individuálnej práce s prijímateľom je individuálny plán, ktorý má reflektovať aj potrebnú podporu v oblasti aktivizácie.

Kritérium 1.7

Podpora pri zabezpečení zdravotnej starostlivosti a prevencia v oblasti zdravia

Kritérium kvality, ktoré uvádza, že poskytovateľ sociálnej služby má aktívne podporovať prijímateľov sociálnej služby pri realizácii ich práva na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. V prípade potreby zdravotných výkonov, ktoré nie je možné poskytnúť v zariadení, má poskytovateľ sociálnej služby vypracovaný postup pre zabezpečenie adekvátnej zdravotnej

starostlivosti pre prijímateľov sociálnej služby.

Poskytovateľ pobytovej sociálnej služby zabezpečuje alebo realizuje pravidelné vzdelávanie v oblasti zdravia zamerané najmä na zmiernenie dopadov socioekonomických determinantov zdravia, poskytovanie informácií a konzultácií o zdravotnom životnom štýle a správnych hygienických návykoch a preventívne aktivity zamerané na zachytenie chorôb vo včasnom štádiu predovšetkým prostredníctvom skriningu.

Aj toto kritérium vychádza z pôvodných kritérií 1.3 a 2.8 a je založené na aktívnej podpore. Pre situácie, že sa priamo v zariadení neposkytujú zdravotné výkony, ktoré prijímatelia potrebujú, má poskytovateľ nastavený postup, v ktorom by sa malo myslieť aj na dopravu a sprievod do zdravotníckych zariadení. Poskytovateľ by nemal prenášať túto zodpovednosť na rodinných príslušníkov. Samozrejme, ak rodinní príslušníci môžu a chcú, tak je veľmi dobré spolupracovať. Kritérium zároveň požaduje po poskytovateľoch realizáciu preventívnych aktivít a vzdelávania v oblasti zdravia. Tieto

Kritérium 1.7

Zdroj: vlastné spracovanie

aktivity by sa mali vzťahovať jednak k druhu poskytovanej sociálnej služby, konkrétnej cieľovej skupine a poznania potrieb „svojich“ prijímateľov.

Kritérium 1.14

Právo na uplatňovanie spôsobilosti na právne úkony

Poskytovateľ podporuje prijímateľov sociálnej služby pri uplatňovaní spôsobilosti na právne úkony alebo im sprostredkuje možnosť iniciovať konanie o prinavrátaní spôsobilosti na právne úkony. Zamestnanci zaoberajúci sa komunikáciou s prijímateľmi sociálnej služby vždy s rešpektom a úctou, pričom uznávajú ich schopnosť porozumieť informáciám, rozhodovať sa. Podpora pri rozhodovaní a spolupráca s rodinou a dôverníkom je prevažujúci model.

Toto novo definované kritérium znamená posun od náhradného rozhodovania (opatrovník rozhoduje za prijímateľa) k podporovanému rozhodovaniu, ktoré vychádza z predpokladu, že každá osoba je schopná sa rozhodnúť, môže však k tomu potrebovať väčšiu alebo menšiu mieru podpory. Nemali by nastávať situácie, kedy by poskytovateľ aktívne navrhoval/odporúčal obmedzenie spôsobilosti prijímateľov na právne úkony. Práve naopak. Zamestnanci majú prijať skutočnosť, že prijímateľ (bez ohľadu v akej situácii sa nachádza) dokáže dať najavo svoju vôľu, že nie je len predmetom, s ktorým pracujú, ale naozaj sa správať ľudsky, s rešpektom a úctou. Nemajú rozhodovať za prijímateľov, ale podporovať prijímateľov v samostatnom rozhodovaní (v spolupráci s rodinou či dôverníkom) a akceptovať pritom primerané riziko uplatňovania vlastnej vôle.

Kritérium 1.15

Dôverník v sociálnych službách

Zákon o sociálnych službách v § 6 ods. 3 písm. d) ustanovuje, že prijímatelia sociálnych služieb majú právo na určenie dôverníka. Z tohto práva vychádza kritérium zamerané na povinnosť umožniť prijímateľovi sociálnej služby využiť jeho právo na určenie dôvernej osoby, s ktorou môže konzultovať svoje slobodné rozhodnutia o podpore, poskytovaní sociálnej služby a s jej podporou realizovať rozhodnutia o osobných, právnych, finančných a ďalších záležitostiach. Poskytovateľ sociálnej služby má rešpektovať vôľu tejto osoby prijímateľom a rešpektovať aj autoritu nominovanej podpornej osoby tak, aby boli rozhodnutia prijímateľa efektívne komunikované a realizované.

S tým súvisia aj ďalšie povinnosti poskytovateľov. Napríklad oboznámene dôverníka s použitím prostriedkov obmedzenia, doručenie písomného upozornenia na možnosť výpovede zmluvy o poskytovaní sociálnej služby z dôvodu hrubého porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy a pod. Toto kritérium sa nevzťahuje na ambulancné sociálne služby a sociálne služby uvedené v § 28, § 41 – 47 a § 52 – 60.

Kritérium 3.3

Prijímateľom pobytovej sociálnej služby je poskytovaná primeraná strava, nezávadná pitná voda a zabezpečované oblečenie, ktoré vyhovuje ich potrebám a preferenciám

Strava a nezávadná pitná voda sú k dispozícii v dostatočnom množstve, v dobrej kvalite a sú primerané kultúrnym preferenciám, zdravotným

potrebám a požiadavkám prijímateľov pobytovej sociálnej služby. Strava sa pripravuje za primeraných podmienok a priestory pre stravovanie sú kultúrne, vhodné a odrážajú stravovacie zvyklosti v komunite. Prijímatelia pobytovej sociálnej služby nosia vlastné oblečenie a obuv, ktoré vyhovuje ich potrebám a preferenciám. Ak si prijímatelia pobytovej sociálnej služby nevedia alebo nemôžu zabezpečiť oblečenie a obuv, je im zabezpečené oblečenie a obuv, ktoré zodpovedá ich potrebám a osobným preferenciám vrátane kultúrnych, a je vhodné pre dané ročné obdobie a vykonávané aktivity.

Aj toto kritérium je veľmi úzko prepojené s individuálnou prácou s prijímateľmi. Aby mohla strava zodpovedať preferenciám, potrebám a požiadavkám prijímateľov, najprv ich musia zamestnanci poznať. Je výborným

príkladom z praxe, ak poskytovateľ nedáva stravu len plošne pre všetkých prijímateľov, ale dáva im možnosť individualizovaného jedálneho lístka. Aj pri zabezpečovaní oblečenia a obuvi pre prijímateľov je potrebné zachovávať dôstojnosť a individuálny ľudský prístup.

Jedlo, voda aj oblečenie patria medzi základné fyziologické potreby. Je dobré myslieť na sebarealizáciu prijímateľov, ale pokiaľ nebudú mať prijímatelia zabezpečené primerané plnenie základných potrieb (ktoré by mali zamestnanci poznať), nepodarí sa ani dosahovanie „vyšších“ cieľov.

Kritérium 3.4

Poskytovateľ sociálnej služby poskytuje stimulujúce prostredie priaznivé pre aktivizáciu prijímateľov sociálnej služby a disponuje dostatočným vybavením pre aktivizáciu prijímateľov

Poskytovateľ sociálnej služby disponuje dostatočným vybavením pre aktivizáciu prijímateľov sociálnej služby. Dispozícia objektov poskytovateľa sociálnej služby vedie k interakcii medzi prijímateľmi sociálnej služby a zamestnancami, medzi prijímateľmi sociálnej služby a návštevníkmi a medzi prijímateľmi sociálnej služby navzájom. Poskytovateľ sociálnej služby má špecificky navrhnuté priestory/miestnosti pre voľnočasové aktivity prijímateľov sociálnej služby.

Kritérium 1.6 hovorí o potrebe aktivizácii prijímateľov. A aby sa to mohlo naozaj realizovať, je potrebné mať vyhovujúce a dostatočne vybavené priestory. Asi ťažko niekto uverí zamestnancom, že vykonávajú rôzne formy aktivizácie, ak v zariadení nie sú na to vytvorené priestorové a materiálne podmienky. Keď zamestnanci poznajú potreby a požiadavky prijímateľov, môžu premýšľať aké vhodné formy aktivizácie zabezpečiť a v prípade realizácie aktivizácie priamo v zariadení, tak vedia k tomu poskytnúť potrebné prostredie.

Podpora APSSvSR

O nových štandardoch kvality poskytovanej sociálnej služby by sa dali (a aj sa budú) písať knihy a odborné publikácie. Možnosti článku v časopise sú však obmedzené rozsahom a preto vám ponúkame školenia prostredníctvom webinárov, na ktorých bude priestor aj na konkrétne príklady z praxe a aj na vaše otázky. Webináre môže APSS v SR podľa potreby a záujmu poskytovateľov aj zopakovať.

Základným predpokladom poskytovania kvalitných sociálnych služieb je naplnenie všetkých zákonných noriem, podmienok a štandardov kvality. Pre poskytovateľov, ktorí chcú získať obraz o skutkovom stave miery plnenia štandardov kvality bez obáv z následkov a zároveň zažiť obdobnú kontrolu, akú bude vykonávať inšpekcia v sociálnych veciach, ponúka APSS v SR externý audit: Generálku kvality. Výsledkom Generálky kvality budú aj odporúčania, čo a ako má poskytovateľ zlepšiť a zároveň aj ponuka na nápravu.

PhDr. Bc. Marek Sušinka
Odborný garant kvality APSS v SR

SPOĽAHLIVÁ PRÁČOVNÍCKA TECHNOLOGIA

primus®

CLEANING
všetko pre pranie, čistenie a hygienu

ODBORNE TESTOVANÉ
A CERTIFIKOVANÉ PRE
DEZINFEKCIU PRI 40 °C

CLEANING s.r.o., Majerská cesta 96A, 974 01 Banská Bystrica
cleaning@cleaning.sk | 048/4198 566 | www.cleaning.sk

2P SERVIS

J sme česká firma, ktorá sa zabyva výrobou kvalitných profesných oděvů do mnoha oborů v oblasti zdravotnictví, sociálních služeb, aj.

SLUŽBY, KTERÉ NABÍZÍME

BALÍČKOVÁNÍ

Vaši zaměstnanci obdrží balíček s oděvy popsaný svým jménem. Tím Vám ušetříme mnoho času.

POTISK

Používáme kvalitní technologii, která je vysoce odolná. Lze tisknout loga i fotografie.

VÝŠIVKA

Provádíme strojovou výšivku, která zajišťuje velmi kvalitní a dlouhotrvající branding.

ZÁPŮJČKA

Vyzkoušejte různé velikosti halen, kalhot, šatů a ostatních oděvů ještě před zakoupením.

www.2pservis.cz

O OPATERU SA TREBA STARAŤ

KAŽDÝ VEĽKÝ PROJEKT, KTORÝ MÁ SPOLOČENSKÝ VÝZNAM POTREBUJE MAŤ SVOJU IDENTITU A TVÁR. PRVÉ TRI ROČNÍKY NÁRODNEJ CENY STAROSTLIVOSTI – DOBRÉ SRDCE SI TÚTO ÚLOHU ZOBRAĽA NA SEBA PANI MILKA VÁŠÁRYOVÁ. JEJ PÔSOBNIE PRITIAHĽO MNOŽSTVO DIVÁKOV AJ PARTNEROV. PO ROČNÍKU 2022 NÁS PANI MILKA POŽIADALA, ABY SME POKRAČOVALI A NAŠLI ĎALŠIEHO AMBASÁDORA. A TAK SME OPĀŤ ZALOVLILI V HERECKÝCH VODÁCH. NAŠLI SME ĎALŠIEHO HERCA S VEĽKÝM „DOBRYM SRDCOM“ - ADYHO HAJDU.

Prečo ste sa stali ambasádorom Dobrého srdca, čo je vlastne národné ocenenie za prácu v sociálnych službách? Čím vás, vtipného a populárneho herca, chytila za srdce práca ľudí, o ktorých sa veľa nehovorí?

Obdivujem Aničku Ghannamovú. Je totiž veľmi jednoduché, keď človek niečo kritizuje, keď niečo deštruuje, keď má výhrady voči tým, čo niečo robia. Anička, naopak, buduje veľmi dôležité veci.

Čo presne myslíte?

Zriadila Hniezda záchranu, ktoré zachraňujú ľudské životy. Keď zachránite jeden jediný ľudský život, je to to isté ako keby ste ich zachránili milión, to ja už poznám. Môj veľký obdiv má aj za to, že sa venuje sfére okolo starších ľudí, ktorí si už sami nevedia pomôcť, respektíve potrebujú starostlivosť. Ona ako predsedníčka Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb, stále bojuje so štátom, poukazuje na medzery v zákonoch a dokonale tomu rozumie. Takýmto ľuďom treba pomôcť, každý

ako môže a vie, ja trebárs účinkovaním v reklamných spotoch alebo poskytnutím rozhovorov. Som rád, že aspoň takto k tomu môžem prispieť.

„Ľudia zo sociálnych služieb by mali byť najlepšie platení v tomto štáte“

Ady Hajdu

V rámci spolupráce ste sa zúčastnili aj viacerých debát so seniormi. Tu, keď spolu pijeme kávu v širšom centre mesta, ľudia na vás reagujú dosť pozitívne - personál sa neskrývane teší, že vás vidí, ďalšia dáma sa chce s vami odfotiť, bolo to také aj so seniormi, aj pre nich bolo stretnutie s vami takým zážitkom?

Moja generácia, moji fanúšikovia a diváci starnú so mnou, budúci rok

budem mať 60, niektorí z nich sú už na dôchodku. Pri tých debatách v seniorských centrách to bolo úžasné, pretože tí ľudia ma poznajú ešte zo starých rolí, keď som len začínal. Áno, tí ľudia sú veľmi radi, že ma vidia živého, že som celkom normálny. A ja mám radosť, že sú radi, že sa tešia.

Keď ste sa dohadovali na spolupráci, že podporíte ľudí v sociálnych službách, motivovala vás aj nejaká osobná skúsenosť?

Áno. Stratil som mamu. Dostala sa už do štádia, keď potrebovala sústavnú lekársku starostlivosť a tú sme jej s bratmi napriek všetkej snahe a striedaniu sa pri nej nedokázali sami zabezpečiť, tak sme ju premiestnili do zariadenia pre seniorov. A bolo to naozaj dobré rozhodnutie. Mama na tom bola veľmi zle, už chcela odísť z tohoto sveta, nechcela tu byť, nevidela dôvod ďalšej existencie a v tom zariadení znovu ožila. Ona znova našla zmysel života, dokonca nás vyhánala preč, keď sme za ňou prišli na návštevu, že má naplánované aktivity. Práca opatrovateľiek, rehabilitačných pracovníkov, lekárov, sestier je úžasná, ale, žiaľ, aj nedocenená. Mali by to byť najlepšie platení ľudia v štáte a sú, naopak, najmenej.

Vo svete sa pripisuje opatrovateľským službám oveľa väčší význam, zariadenia pre seniorov sú bežnou súčasťou života, na Slovensku je to stále akoby odsúvané téma.

Tvárimo sa ako keby smrť neexistovala. Stále ju od seba odtlačáme, ale ona je súčasťou života a musíme sa na ňu pripraviť. Niektorí ľudia sa správajú ako keby chceli byť veční. Sú takí egoistickí a chamtiví, chcú mať viac a väčšie a väčšie veci... Celý svet sa ručí do záhuby kvôli chamtivosti. Ale dôležitejšie ako mať stále viac a viac, je to, čo po vás ostane. To je podstatné.

Nikto nevie z akého dôvodu možno raz bude potrebovať opateru...

Je to tak, o opateru sa treba starať, kým sme zdraví a produktívni. Potom je už neskoro.

Ked' vás tak počúvam, ste skutočne ambasádor Dobrého srdca celou svojou bytosťou.

Určite k tomu prispelo, že som zažil na vlastnej koži akí sú títo ľudia zo sociálnych služieb a ich práca, dôležití. Sú to hrdinovia. Mama bola šťastná, že tam bola, dokázali ju opäť prebudiť k životu. To si treba vážiť.

Veľa ľudí nevie, že aj vy osobne ste zažili dotyk so smrťou. Je to už dávno, ale odpadli ste na javisku počas predstavenia a bolo to vážne. S odstupom rokov si na to ako spomínate, asi to zmenilo aj váš život, či?

Stalo sa to už pred pätnástimi rokmi a ja som sa vtedy sám videl, bol som mimo tela. Radil som tým doktorom, čo sa okolo mňa zbehli, čo majú robiť, ale ma nepočuli. Bol to zážitok, určite. No a potom, keď už ma zachránili, musel som prispôbiť prácu zdravotníku. Doktor mi napríklad zakázal hrať v malých mestách, lebo tam by nebol k dispozícii defibrilátor, poisťovňa vám ho dá až keď dvakrát neumriete a v tých časoch neboli ani v tých menších mestách bežne k dispozícii. Tak som hrával zo začiatku len vo veľkých mestách.

Zrejme ste si museli vybrať aj predstavenia, ktoré neboli až tak veľmi náročné na vnútorné prežívanie, či nie? Nemali ste strach, keďže herci svoje roly prežívajú?

Ja som najskôr ani nedokázal len tak vyjsť na javisko, srdce mi začalo fibrilovať. Bola to aj psychická záležitosť. Manželka, lekári, všetci sedávali na mojich predstaveniach, aby ma nejako dostali na javisko. Musel som prestať hrať hlavné úlohy. Emócie sú totiž pre herca kľúčové a ja som každú rolu vnútorne prežíval. Až Milanko Lasic ma naučil jednu vec, povedal mi „ty to nemusíš prežívať, to musia prežívať diváci“. Ale to nejde len tak, hrať takýmto spôsobom sa naučíte až po čase, treba na to vek aj skúsenosti. Dnes opäť hrám bez problémov hlavné roly. Ale je tam zmena, tie emócie teraz naďalej hrám, len už nejdú cezo mňa.

Boli ste dosť mladý, mali ste 44 rokov, keď sa vám to prihodilo.

Nie je to dedičné, patríam k jednému percentu, kde sa príčina nedá určiť.

Rodina ako reagovala? Manželka vás podporovala, keďže chodila na predstavenia, ale nebála sa aj s deťmi, neodhovárali vás od herectva?

To bolo o tom, že ja sa musím rozhodnúť ako ďalej a oni ma podporovali.

Prestáhovali ste sa z hlavného mesta do Lozorna na chalupu. Už sú to dva roky, zvládáte život na vidieku?

Keď bola korona, zistili sme, že tam je nám najlepšie. Deti už majú svoje životy a nám je tam s manželkou dobre. Je tam čerstvý vzduch, les. Máme aj takého psa, ktorého nám požičiava kamarát. My totiž psa nemôžeme mať, obaja sme pracovne vyťažení a bol by stále sám. Takže keď niekto ide na dovolenku, požičia nám psa, my ho vždy vykrmíme a šťastného vrátime domov. A on sa k nám potom zase rád vráti, tak ako tento kamarátov pes, lebo vie, že má u nás veľký výbeh, berieme ho aj na golf, minule som ho učil hľadať hříby. On nechápal, čo to robím.

Ruch veľkomesta vám teda pri bývaní nechýba?

Nie. Príroda je veľmi dôležitá na psychiku, človek sa potrebuje nadýchnuť a vedieť byť sám so sebou. Tak hodinu denne by mal byť človek sám so sebou.

Darí sa vám to pravidelne dodržiavať, čo vtedy riešite?

Vyrovňavam sa počas tej hodinky s tým, čo som spravil dobre, ale či by sa nedalo ešte lepšie, alebo čo naopak, nebolo vôbec dobré a rozmyšľam prečo. Sú to také moje spovede. Jasné, že to niekedy nestihnem, ale keďže nechodím do kostola za pánom farárom, potrebujem to mať sám so sebou, alebo keď chcete, s najvyšším.

So susedmi si rozumiete, či ich ani veľmi nepoznáte?

Vďaka covidu mám v Lozorne veľa priateľov. Nevieť totiž len sedieť a pozerať televízor, nič nerobiť. Našiel som si aj kamaráta Igora, ktorý vyrába na pile krásny umelecký nábytok. No a on ma zachránil, fyzicky som uňho začal cez koronu pracovať. Divadlo sa nedá hrať online. No a tento Igor, keďže som veľmi nešikovný, tak mi dal úlohy ako napríklad urobiť tam poriadok. Postup-

ne som sa prepracoval, že ma už pustí aj vyčistiť stôl, čo vyrobí, leštím ho. Sú to pritom veľmi citlivé veci, lebo sú to drahé výrobky, keď si kúpite jeden taký stôl, tak vás prežije. Pri tejto fyzickej práci som sa cez covid odpútal od toho, že nič nerobím.

Blízko máte aj golfové ihrisko.

Rád hrávate tento šport?

Prvý raz ma zavolať na golf Janko Kroner ešte pred dvadsiatimi rokmi. Doktor mi už vtedy hovoril, že mám chodiť von, lebo som bol stále zavretý, veď konkrétne my herci žijeme ako brojléri pod neustálym umelým osvetlením. Tak som sa nechal vyťahnuť Kronerom na slnko a zistil som, že je to úžasná spoločenská udalosť. Na golfe sa s kamarátmi prechádzame, rozprávame, je jedno, či vyhráte alebo prehráte. Napríklad v zime som si zahral aj s pánom Lasicom, ktorý vlni zomrel. Veľmi sme sa zblížili, potreboval moju energiu, pozitivitu, ale bolo ťažké ho rozosmiať.

Hovoríte, že ste sa zblížili, chýba vám teda?

Trvalo to dlhé roky, kým si ma pustil k telu, ako sa vraví, ale potom sme si naozaj rozumeli. Ja som s ním stále v takom nejakom kontakte. Vždy keď idem do divadla, prídem skôr, sadnem si na jeho miesto a povyprávam mu, čo je nové, všelijaké príbehy o mladých herečkách a tak. On mal napríklad veľmi rád slonov a ja som mu jedného kúpil, stále ho tam má v divadle nad stoličkou. Tak ja si tam zvyknem sadnúť, poviem mu, že som bol hrať golf, čo idem točiť, všeličo.

Máte aj iných takých priateľov?

Áno, celá Astorka sú moji priatelia. Som tam už 30 rokov, keď už napríklad nemám toľko energie ako kedysi, tí mladší ma svojou prítomnosťou dobíjajú. Skvele ako nabíjačka funguje, keď prídu Lukáš Latinák, Jakab, Miežga, Labuda... A samozrejme, aj herečky - aby som sa ešte umýval.

Nedávno ste mali v Divadle Astorka Korzo 90 premiéru divadelného predstavenia Nevesta od Ladislava Grosmana. On je známy najmä ako autor knižnej predlohy Obchodu na korze, ale túto poviedku mal najradšej. Aký z toho máte pocit?

Teším sa, že po korone máme opäť plné divadlá a premiéra v štátnom divadle bola krásna. Je to vlastne príbeh Grosmanovej manželky Eriky, je to o prvých transportoch dievčat do Osvienčimu a ako sa tí ľudia zachovali. Žiaľ, 'skutočná nevesta', ktorá bola pôvodom z Humenného a podarilo sa jej ukryť pred koncentračným táborom, sa nedožila nášho predstavenia, zomrela pred dvoma rokmi v Izraeli. Režisérovi Ďurovi Nvotovi sa podarilo krásne predstavenie, je úplne vypredané.

Opäť sú otvorené aj kiná, nakrúcajú sa filmy, chystáte niečo aj v tomto smere?

Chystám, bude to veľmi silný film o rozpade Československa, ale zatiaľ nemôžem viac prezradiť. Je to tajné. Ale napríklad pre slovenskú televíziu nakrúcame seriál Európa, takže budem aj v televízii.

Pred Vianocami vydávajú mnohí, vrátane hercov, rôzne knihy. Vy ste žiadnu nenapísali?

Viacerí ma nahovárali, aby som vydal o sebe knihu, ale nie. Nahral som teraz dve audioknihy. Ja som dyslektik a mám obrovské problémy s čítaním, nie potichu s čítaním, ale s čítaním nahlas. Takže som sa to skoro celé naučil naspamäť a trvalo mi to dlhšie ako keď som nakrúcal seriál pre HBO. Celých päť mesiacov to trvalo, ale stálo to za to. Je to Letný sneh od Viikovského a načítal som aj celého Malého princa, vyjde pred Vianocami.

Malý princ je kultové dielo, nemali ste rešpekt ako to podať, aby to ľudia prijali?

Dlho som nevedel prísť na to ako ho urobiť. Už ma aj zodpovední naháňali, že to treba nahrávať, ale stále som mal pochybnosti, že ako to hlasovo spraviť. A potom som na to prišiel, ten Malý princ je vlastne to malé dieťa v autorovi, v Saint-Exupérym. Je to jeho hlas, je to vlastne on a v púšti stretol sám seba. On tak aj umrel, Antoine de Saint-Exupéry sa stratil v púšti. To má takú silu, takú hĺbku, krásna. Na túto audioknihu sa veľmi teším.

Za rozhovor ďakuje Lenka Dale

Komora opatrovateliek Slovenska (KOS) zastupuje opatrovateľov a opatrovateľky a iný nezaradený pomocný personál v sociálnych aj zdravotných službách, medzi ktorých patria aj zdravotnícki pracovníci, aj iní absolventi SOŠ (Stredná odborná škola) či iní s dokonca akademickým vzdelaním, ktorí pracujú ako opatrovatelia a stali sa rukojemníkmi zle nastaveného systému. Systému, v ktorom už nechcú byť otrokmi. V tej súvislosti je nevyhnutné napísať, že niet povolania, od ktorého sa, za menšiu ako minimálnu mzdu v čistom, očakáva toľko vedomostí, zručností, kladných povahových vlastností, fyzickej a psychickej odolnosti, ako od opatrovateliek. Hovoríme o jednom z povolaní, ktoré v krízovej situácii stálo v „prvej línii“. O povolaní, ktoré tvorí 92% žien a je až na 638. mieste v platovom rebríčku v našej krajine. Čo k tomu dodať?! Je však viac dôvodov, ktoré privádzajú opatrovateľky k rozhodnutiu odísť od zamestnávateľa, odísť celkovo zo sociálnych služieb, alebo do zahraničia.

Ak by sme reálne chceli situáciu v sociálnych službách zmeniť, mali by sme byť ochotní položiť si ruku na srdce a opýtať sa, kde problém vznikol a pokúsiť sa o nápravu.

1. Reforma soc. služieb od roku 2009 a tzv. DEINŠTITUCIONALIZÁCIA od roku 2011 viedli k eliminácii zdravotníckych pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS) a vytvoreniu opatrovateľského povolania, tak ako ho poznáme dnes. Znížila sa kapacita sociálnych pobytových služieb na maximálne 40 prijímateľov (klientov) na zariadenie, a začalo financovanie podľa stupňa odkázanosti, čo spôsobilo premiešanie rôznych druhov sociálnych služieb a teda aj klientov s telesnou a rôznou mentálnou dysfunkciou a špecifickými potrebami pod jednu strechu. Pracuje v nich kolektív opatrovateliek s deleným pracovným úväzkom podľa druhu sociálnej služby tak, aby na papieri bol splnený personálny normatív. Reálne má však 1 opatrovateľka na starosti aj 15 imobilných klientov v jednej zmene. Opatrovateľky často nerozumejú správaniu klientov, lebo nemajú informáciu o diagnózach, ani jej špecifikách. Opatrovateľka môže byť nevedomky zdrojom agresivity

ANJELI BEZ KRÍDEL, ALEBO OTROCI ZLÉHO SYSTÉMU

SLOVO OPATROVATEĽKA SA STALO SYNONYMOU NESCHOPNEJ, NEVZDELANEJ CHUDERY, KTORÁ NEMÁ NA VIAC ... TAKTO SÚ ŽIAL, V NAŠEJ SPOLOČNOSTI ZAŠKATULKOVANÉ A VNÍMANÉ VEREJNOSŤOU. OPATROVATELIA, OPATROVATEĽKY A INÍ POMOCNÍ ZDRAVOTNÍCKI PRACOVNÍCI, AKO ODBORNÍ PRACOVNÍCI, SÚ KLÚČOVÝM ČLÁNKOM V SOCIÁLNO-ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI O ODKÁZANÉHO ČLOVEKA, KTORÉMU POMÁHAJÚ PRI REALIZÁCII TÝCH NAJZÁKLADNEJŠÍCH ĽUDSKÝCH POTRIEB, NEVYHNUTNÝCH PRE DÔSTOJNÚ EXISTENCIU A PREVENCIU PRED SOCIÁLNOU IZOLÁCIOU.

klienta, ktorú následne nevie zvládnuť. Musíme spomenúť aj rastúci počet polymorbídnych, ťažko klinicky chorých klientov, ktorí sú odkázaní na neodborné a ilegálne poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti počas neprítomnosti ADOS, alebo sestry, ktoré v ZSS nie sú vôbec, alebo nepracujú v zmenách na 12-hodinových službách.

2. Opatrovateľská starostlivosť, napriek tomu, že tvorí v sociálnych zariadeniach chrbtovú kosť zariadenia, počtom pomáhajúceho personálu, dodnes prakticky nebola prijatá ako súčasť sociálnej práce. Nepatrí nikam, ale je neoddeliteľnou súčasťou toho všetkého.

3. Štandardy kvality sociálnych služieb, zamerané na víziu, ciele, administratívu, individuálne rozvojové plány..., postupy zamerané na bezpečnosť klienta, prevádzkové podmienky, pohodlie, technické a priestorové vybavenie vyzerajú neraz v dokumentácii obstoje. A prax? Najviditeľnejšie je to v časti „personálne podmienky“, ktorú považujeme za čistú teóriu nezlučiteľnú s praxou. Prečo? Lebo zamestnávateľ nie je schopný držať krok s predpísanou kvótou a vysoko nadstaveným štandardom, kvôli neodbornosti prípravy na výkon povolania vzdelávaním cez UPSVaR, neatraktivnosťou povolania z dôvodu nízkych miezd a nedostatku zamestnancov, ako aj uchádzačov na slovenskom trhu práce.

Zhrnuté a podčiarknuté: Dlhodobé neriešenie problémov, na ktoré odborná prax politikov a zodpovedné inštitúcie roky upozorňovala, viedlo k sťaženiu pracovných podmienok, vytvoreniu obrazu podradnej, „špinavej“ práce bez primeranej odmeny, a zaviedol sa nefunkčný a neodborný personálny normatív, spôsobený absurdným delením pracovného úväzku zamestnanca medzi jednotlivé druhy zariadení pod jednou strechou.

Opatrovateľská činnosť nemôže existovať samostatne. Je prirodzenou súčasťou systému, výkonu práce zdravotníckeho pracovníka a mala by byť súčasťou prípravy na prax aj sociálneho pracovníka.

Do roku 2050 má byť na 1 človeka v produktívnom 1,5 seniorov. Ako im bude spoločnosť schopná zabezpečiť dôstojnú starostlivosť?

Ak chceme zvýšiť atraktivitu povolania opatrovateľa a opatrovateľky a znížiť migráciu a fluktuáciu, potrebujeme okrem systémových zmien aj spoluprácu so zamestnávateľom. Čo od nich opatrovatelia a opatrovateľky očakávajú?

1. Zmeniť POSTOJ! Zaviesť holistický prístup nielen ku klientovi, ale aj

k zamestnancom. Všetci majú bio-psychologické a sociálne potreby. Vrátiť im úctu a spoločenský status najprv na pracovisku.

2. SPOLUPRÁCA! Smerovanie k uznaniu a úcte k práci toho druhého naprieč všetkými úsekmi - základný predpoklad úspešnej spolupráce. Pýtať sa ich na názor, prejavovať dôveru, vyjadriť uznanie verejne, pred celým kolektívom.

3. PRIMERANÁ MZDA – MUSÍ byť prioritou! Nízke platy už jednoducho nie sú únosné!

Zákonník práce definuje 6 stupňov náročnosti, kde 3. stupeň náročnosti práce zodpovedá práci s menej zložitou agendou, pri ktorej zodpovedáte za zdravie iných osôb alebo práce, ktoré si vyžadujú zvýšenú fyzickú námahu. Tu jednoznačne vidíme pozíciu opatrovateliek!

Od 1. 1. 2023 má byť minimálna mzda 700 €. Pri 3. st. náročnosti s koeficientom 1,4 bude minimálna mzda 932 € – to by mal byť odrazový mostík, bez nadsťasov a služieb.

4. Odborná príprava a informovanosť zamestnancov - Zohľadniť potreby odbornej prípravy zamestnancov podľa orientácie a skladby klientov a dozvedávanie a tréning zamestnancov priamo na pracovisku. Oslovte sestry z nemocničných oddelení s dlhodobou praxou: mohli by, ako lektorky v ZSS poskytnúť zamestnancom pohľad do špecificky

interných, kožných, neurologických, psychiatrických a iných diagnóz.

a. Požiadajte dodávateľov o zaškolenie personálu na používanie napríklad inkontinenčných pomôcok (boli by ste prekvapení koľko ľudí v opatrovateľskej praxi ich nevie správne používať) Iné témy: Biografia, Validácia, Kinesetika, Bazálna stimulácia, základ starostlivosti o klientov s diagnózami ochorení Alzheimer a Parkinson. Existujú voľne dostupné videá, stačí ich premietiť počas prestávok, napríklad popoludní po pol hodine .

b. Edukácia klienta a rodiny. Je nutné o špecifikách diagnózy edukovať aj rodinného príslušníka, o povinnostiach prevencie úrazov, o spolupráci, či nespôlupráci klienta s personálom, aby aj oni poznali svoje hranice, aj hranice personálu. Aby ich očakávania boli reálne a aby tak tlak na personál z ich strany nebol prehnaný.

5. Dostatok pracovných a ochranných pomôcok (rukavice, inkontinenčné pomôcky, zdvíhacie, polohovacie a manipulačné pomôcky). Opatrovateľka v jednej službe manipuluje-zdvihne, preloží, otočí niekoľko TON!

6. Zohľadniť prax zamestnancov v oblasti opatrovania, v domácnosti a v zahraničí v každom zariadení, bez rozdielu verejné/neverejné. Prácu si všade odvieť musia rovnako.

7. Zvýšiť počet zdravotníckych pracovníkov, platených podľa Zákona 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch ZS a tabuliek platných v zdravotníctve, lebo odľahčujú poskytovateľov zdravotníckej starostlivosti. Nedovoľte opatrovateľkám vykonávať ošetrovateľské výkony, na ktoré nemajú kompetencie podľa zákona! Umožnite sestram - seniorkám, čiastočný úväzok, možno by privítali možnosť pracovať aspoň na pár hodín týždenne, alebo nočné popri opatrovateľoch. Ocenia to klienti, rodina, aj personál.

8. Schránka na podnety je v ZSS zväčša pre klientov. Čo tak zriadiť aj schránku na podnety pre zamestnancov, ktoré budete spoločne riešiť?

9. Kamery. Optimalizovať ich umiestnenie s ohľadom na prejavenie dôvery, ale aj právo na intimitu.

10. Prestávky na oddych. Dopriať im naozaj aspoň pol hodinu na obed a čas na kávu. Verte, že mnohé nestíhajú ani to. Alebo prejavíť toleranciu, ak si sadnú a primeraný odpočinok po práci (čl. 36 bod e) Ústavy SR). Pracovnú dobu prispôbiť dochádzajúcim z ďaleka.

Nie je to poslanie, je to práca s poslaním. Ak si chceme opatrovateľky a opatrovateľov udržať, budeme musieť nevyhnutne prehodnotiť náš vzťah k nim. A to na všetkých úrovniach.

Rozdeliť 12 hodinové zmeny na kratšie. Posunúť pracovný čas.

11. Vytvoriť pozíciu iba pre nočnú službu, ktorá bude dopĺňať opatrovateľský personál v nočnej zmene. Zamedziť tomu, aby bola v službe iba 1 opatrovateľka! 1 opatrovateľka na 40 klientov v nočnej je ohrozením zamestnanca aj klientov. Čo ak v nočnej zmene zodpovedný zamestnanec odpadne, alebo popri starostlivosti o jedného, druhý zomrie? Kto ponese zodpovednosť?

12. Nový zamestnanec - pridať mu na začiatok človeka (dodržovanie Kritéria 2.3 Personálnych podmienok Príloha 2. Zákona 448/2008 Z. z.). Ak nový zamestnanec nemá prvý-druhý deň niekoho, kto ho sprevádza, a zaúča – odchádza.

13. Zvýhodniť nefajčiarov! Každý fajčiar predstavuje približne 1 hodinu práce navyše pre nefajčiara počas pracovnej zmeny. Aké bonusy dávate pre nefajčiarov?

14. Brať do úvahy špecifiká mladej generácie Y, Z - ktorým je nielen netrpezlivosť. Ich nároky na výkon práce a mzdu sú v rozpore, sú neochotní pracovať nadčas a viac sa snažia udržať si vlastný komfort.

*Dana Grafiková, predsedníčka KOS
Mgr. Iveta Ždilová, podpredsedníčka KOS*

Tú sú námety na iné motivačné prvky. Niektoré môže riešiť zamestnávateľ, iné už systém štátu:

- Zdravotné voľno, rekreačné poukazy
- Motivačné príplatky za prácu bez PN,
- Zviditeľnenie a odmena pre zodpovedných a spoľahlivých zamestnancov
- Vyššie daňové bonusy
- Skorší odchod do dôchodku
- Kúpeľné a rekreačné pobyty hradené poisťovňou, alebo formou rekreačných poukazov (opatrovatelia nemajú na to, aby si zaplatili kúpele), poukazy na masáže
- Preventívne a prednostné zdravotnícke vyšetrenia a diagnostikovanie,
- Predškolské zariadenia v blízkosti pracoviska
- Prednostné bývanie v nájomných bytoch, ak cestujú za prácou do iných okresov a krajov
- Zvýhodnené úroky na úvery na bývanie
- A samozrejme adekvátna mzda pre jedno z najnáročnejších povolání! Bez jej zvýšenia sa nepohneme.

NOVINKY
Z TASR

Pomoc vlády pomôže sociálnym službám prežiť do konca roka

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb ďakuje vláde za protiinflačnú pomoc. Uviedla to Anna Ghannamová, predsedníčka APSS v SR v reakcii na oznámenie predsedu vlády, že vláda poskytovateľom sociálnych služieb poskytne protiinflačnú pomoc. „Táto finančná pomoc pomôže zariadeniam sociálnych služieb prežiť do konca roka 2022 a veľkou pomocou je aj širší rámec použitia týchto financií. Sociálne služby sú totiž hospodárskou činnosťou, ale bez zisku, a teda poskytovatelia nemali a nemajú rezervy, z ktorých by mohli čerpať v takých časoch krízy, akým dnes čelí celá naša spoločnosť,“ spresnila Ghannamová. Predsedníčka APSS zároveň vyzdvihla skutočnosť, že neverejní poskytovatelia boli uznaní za subjekty, ktoré môžu byť oprávnenými žiadateľmi schémy pomoci na zvýšenie ceny energií pre podniky.

Dubnica je vo vzťahu k zdravotne postihnutým inšpiratívnym mestom

Mesto Dubnica nad Váhom je vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím inšpiratívnym mestom. Uviedla to komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská. „Zástupcovia mesta odprezentovali veľa aktivít vo vzťahu k ľuďom so zdravotným postihnutím. Či už je to zamestnávanie, sociálne služby, opatrovateľská služba alebo chránené dielne. To je pre mňa veľmi inšpiratívne a vážim si to,“ skonštatovala komisárka. Komisárka navštívila v Dubnici nad Váhom mestský sociálny podnik – triedičku odpadu, špecializované zariadenie sociálnych služieb v časti Prejta i chránenú dielnu nevidiacej keramikárky Sone Zeliskovej. Výjazdy do regiónov odštartovala komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím už v roku 2017, každý rok chcela navštíviť 12 miest. Výjazdy na dva roky zastavila pandémia, Dubnica nad Váhom je 38. miestom, ktoré navštívila. „Zisťujeme, ako ľudia v regiónoch žijú a chceme im poskytnúť pomoc pri riešení zložitých situácií. K tomu je dôležité nadviazať spoluprácu so samosprávou, v naliehavých prípadoch sa problémy riešia rýchlejšie,“ zdôraznila Stavrovská.

Prezidentka sa zapojila do prípravy balíčkov v sociálnej výdajni v Bratislave

Prezidentka SR Zuzana Čaputová sa zapojila do prípravy balíčkov v sociálnej výdajni v bratislavskej Petržalke. Okrem toho hlava štátu tiež darovala potraviny a hygienické potreby. Sociálna výdajňa mestskej časti Petržalka už viac ako desať rokov pomáha zmierňovať dôsledky prepadu rodinám a seniorom bezplatnými potravinami v spolupráci s Potravinovou bankou Slovenska. Prezidentka sa poďakovala klientom, ktorí sa podielili o ich náročné životné situácie a ktorí jej spolu s pracovníkmi výdajne opísali nedostatočné fungovanie štátneho sociálneho systému vrátane protiinflačnej pomoci v praxi. „Niet pochýb, že v čase enormného zdražovania je nutné nastaviť pomoc na základe odborných dát a skúseností z praxe,“ uviedla Čaputová. Tak, aby bola podľa jej slov adresná, dostatočná a opakovaná v prospech ľudí a rodín, ktorí ju naozaj veľmi potrebujú už teraz.

Kúpou darčiekov z organizácie Človek v ohrození sa podporia ľudia v núdzi

Nezisková organizácia Človek v ohrození aj tento rok prináša možnosť darovať na Vianoce originálny Skutočný darček, ktorý po celý rok pomáha ľuďom v núdzi. Tento rok podáva pomocnú ruku nielen na Slovensku, ale aj na Ukrajine, v Afganistane či v Keni. „Tento rok je Skutočný darček iný v mnohých aspektoch. Nesie tému Ako z rozprávky a už len názov veľa prezrádza. Reálne príbehy ľudí v núdzi, ktorým Skutočný darček pomohol alebo naďalej pomáha, pretvorili slovenskí spisovatelia na rozprávky,“ povedala Simona Stískalová z organizácie Človek v ohrození. Organizácia Človek v ohrození pomáha ľuďom, ktorí stratili bezpečie, dôstojnosť alebo živobytie. Reaguje pri náhlych katastrofách, podáva pomocnú ruku ľuďom z vylúčených komunít a spája spoločnosť na Slovensku, ale aj vo svete.

Za väčšiu ochranu detí pred násilím bubnovalo v ČR a SR vyše 85-tisíc ľudí

V novembri sa uskutočnilo podujatie, ktoré poukázalo na problematiku týrania detí. Za ich väčšiu ochranu pred násilím bubnovalo vyše 85-tisíc detí a dospelých naprieč Slovenskom a Českom. Do podujatia sa zapojili školy, organizácie, komunity, ale aj mestá, firmy, banky, nadácie či polícia ČR i polícia SR. Veľká účasť podľa organizátorov dáva nádej, že téma ochrany detí pred násilím je pre spoločnosť dôležitá. Podčiarkli, že len dôsledné riešenie a napĺňanie všetkých článkov Dohovoru o právach dieťaťa na všetkých úrovniach je cestou, ako pre deti vytvoriť bezpečný priestor na detstvo a život. Poukázali na uplynulé obdobie, pandémiu, vojnu na Ukrajine, násilie z nenávisťi či vyhrotenie extrémizmu. Patronát nad deviatym ročníkom Slovensko-českej bubnovačky prevzala prezidentka SR Zuzana Čaputová a splnomocnenkyňa vlády Českej republiky pre ľudské práva Klára Laurenčíková.

POMOC NADÁCIÍ PRE „NAŠE“ ODÍDENKYNE A NAŠICH KLIENTOV

O projekte Nadácie Markíza a vydavateľstva Ikar sme v časopise Šanca už písali. Prostredníctvom Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb prerozdělili z predaja knihy „Šťastné náhody“ takmer 30-tisíc euro. Väčšina z nich putovala do centier krízovej intervencie a projekt mal výbornú odozvu.

Aj naše zariadenie – CSS Náruč Senior & Junior sa uchádzalo o podporu. Aj keď sme si už mysleli, že projekt je ukončený, dostali sme potešujúcu informáciu. Kniha má stále úspech a peniaze sa dajú použiť aj inde ako v centrách krízovej intervencie. Overili sme si, na čo nám Nadácia Televízie Markíza a vydavateľstvo Ikar povolí použiť výťažok a po odpovedi sme si podali žiadosť. Nakoľko sme jedným zo

zariadení, ktoré okamžite reagovali na vojnu na Ukrajine a poskytli sme prácu a ubytovanie pre niekoľko Ukrajinských žien – náš projekt smeroval práve tam. Pre ich potreby sme nakúpili oblečenie, počítače a nakoľko nastala aj potreba ich vzdelávania, tak sme zadovážili aj kvalitnú tlačiareň, aby si materiály na výuku mohli brať do služobného bytu a učiť sa nielen na skúšky kurzu opatrovateliek, ale aj slovenský jazyk. Na zlepšenie života našich klientov sme využili aj iné nadačné zdroje. Konkrétne sme uspeli vo výzve Nadácie Henkel Slovensko. Ťažké covidové obdobie spôsobilo častejšiu návštevu klientov v nemocniciach a veľakrát sa vrátili s neprijemnými dekubitmi. Hľadali sme preto iné zdroje, aby sme mohli zakúpiť antidekubitné matrace.

FINANCOVANIE A SNAHA O NEUSTÁLE ZLEPŠOVANIE KVALITY POSKYTNUTÝCH SLUŽIEB V NAŠOM CENTRE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NÁRUČ SENIOR & JUNIOR SI VYŽADUJE AJ ZÍSKAVANIE ALTERNATÍVNYCH ZDROJOV. PRETO SME RADI, ŽE SME TENTO ROK USPELI VO VIACERÝCH VÝZVACH A GRANTOCH.

Podobné „Šťastné náhody“ a iné projekty nadácií vhodne dopĺňajú mozaiku alternatívnych finančných zdrojov pre nejedno zariadenie sociálnych služieb. Treba ich vyhľadávať a efektívne využiť na skvalitnenie služby klientom, alebo na pomoc, či zvyšovanie vzdelania zamestnancov. Veríme, že spoločnosti, ich spoločenská zodpovednosť a takýchto projektov bude aj naďalej pribúdať. Ďakujeme spoločnostiam a nadáciám, že nezabúdajú na oblasť sociálnych služieb.

Juraj Mikloš

PF 2023

Prajeme Vám rok 2023 plný pestrofarebných zážitkov a príjemných prekvapení.

Codaco
ELECTRONIC

KOMUNIKAČNÝ SYSTÉM HCC-07 IP

BUDUCNOST KOMUNIKACE VE ZDRAVOTNICTVÍ
A SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

VISION-IP

Kontakt: Tel: +420 571 612 405, E-mail: obchod@codaco.cz

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

Objednajte si audit

GENERÁLKA KVALITY

už dnes

**Aby ste sa dostali
do Harmonogramu
výjazdov našich
dvoch tímov kvality
v roku 2023**

PONUKA

Externý audit „Generálka kvality“

► Člen 2 000 € / Nečlen 2 500 €

(Prítomnosť 2 kontrolórov 2 dni v ZSS, celková kontrola stavu plnenia štandardov kvality s.s., záverečná správa s odborným posudkom stavu internej dokumentácie a praxe v ZSS spolu so zoznamom odporúčaní čo zlepšiť, prípadná pomoc pri námietkach voči nálezu Inšpekcie v sociálnych veciach do 1 roka od výkonu externého auditu)

Udržiavací poplatok

► Člen 200 € / Nečlen 400 €

(ad hoc on-line poradenstvo do 2 rokov od realizácie externého auditu)

Koordinácia úpravy – opravy dokumentácie

Podľa objemu dokumentácie a zazmluvnenej dohody od 500 € do 1000 €

Stojíme si za tým, čo robíme.

Nemôžeme vám síce garantovať, že úplne rovnako ako my, aj ministerstvo vyhodnotí vašu sociálnu službu. Pretože každá kontrola je do určitej miery subjektívna. Ak však bude u vás inšpekcia v sociálnych veciach do roka od „Generálky kvality“, a dopadla by výrazne odlišne ako nami realizovaný externý audit, tak vám ponúkame bezplatne pomoc pri formulovaní prípadných námietok.

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

ponúka realizáciu externého
odborného auditu „Generálka kvality“

- vyskúšate si kontrolu poskytovanej sociálnej služby bez obáv z následkov
- získate obraz o skutkovom stave miery plnenia štandardov kvality
- zamestnanci zažijú obdobnú kontrolu akú bude vykonávať inšpekcia v sociálnych veciach
- získate odborný posudok na stav internej dokumentácie a praxe
- dostanete odporúčania čo a ako máte zlepšiť v prípade záujmu Vám pomôžeme aj s nápravou – či už to bude vzdelávanie zamestnancov alebo spolupráca na tvorbe dokumentácie

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

príloha

Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR

december/2022

**ROZŠÍRTE MOŽNOSTI FYZIOTERAPIE
V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH** KATARÍNA ČEČOTOVÁ

SENIOROV NAJVIAC TÝRAJÚ
PRÍBUZNÍ EVA SLÁDKOVÁ

NEPODCEŇTE POVINNOSTI CIVILNEJ OCHRANY
V ZARIADENIACH LADISLAV BALLA

VIAČ AKO 240 ÚČASTNÍKOV, 11 PARTNEROV, VEĽA PREDNÁŠOK, INFORMÁCIÍ A NETWORKINGU. TAKÁ BOLA JESENNÁ XXI. ODBORNÁ KONFERENCIA ASOCIÁCIE POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V HOTELI SITNO VO VYHNIACH. TEMATICKY SME SA ZAMERALI NA RIEŠENIE SÚČASNÝCH PROBLÉMOV, KTORÉ NAJVIAC KVÁRIA SOCIÁLNE SLUŽBY.

Aj keď covidová pandémia tu je stále s nami, do výšin stúpajúce ceny energií a nový Zákon o inšpekcii v sociálnych veciach, prehlušili aj covid aj vojnu. Práve v týchto dvoch oblastiach sme podľa

**Z XXI. ODBORNEJ KONFERENCIE
APSS V SR V HOTELI SITNO VO VYHNIACH**

INŠPEKCIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB JE REALITOU, REFORMA FINANCOVANIA STÁLE LEN SNOM

reakcií účastníkov priniesli dôležité informácie, rady a riešenia pre členov, ale aj nečlenov naše asociácie: pre poskytovateľov sociálnych služieb a ich zamestnancov. Ďakujeme za to všetkým prednášateľom. Zástupkyňa MPSVR SR: **JUDr. Nataša Just Hrnčárová, PhD.** - riaditeľka odboru stratégie a koordinácie Sekcie inšpekcie v sociálnych veciach a **Mgr. Nadežda Vrtielová Prečinská** - riaditeľka odboru sociálnych služieb predstavili zásadné piliere nového Zákona o inšpekcii v sociálnych

veciach ako aj organizačnú štruktúru novozriadenej inštitúcie Inšpekcie v sociálnych veciach, ktorá bude mať 180 zamestnancov z toho 120 inšpektorov a v každom kraji pracovisko. Centrála je plánovaná v Bratislave. Generálny riaditeľ Inšpekcie v sociálnych veciach MPSVR SR - **Ing. Ján Hudák, PhD.**, ako aj samotná štátna tajomníčka MPSVR SR **PhDr. Soňa Gaborčáková** v diskusií k tejto téme uisťovali poskytovateľov, že neplnenie nových štandardov kvality NEVEDIE k výmazu z registra poskytovate-

ľov sociálnych služieb, ale k snahe priviesť poskytovateľov k reálnemu zvyšovaniu kvality služby. Zástupkyne dvoch poskytovateľov sociálnych služieb, ktoré prešli len hodnotením kvality, nie kontrolou inšpekcie (čo už podľa ducha zákona aj konkrétnych paragrafov je zjavná kontrola, ktorá sa drží pravidiel správneho konania) pritom naopak, varovali poskytovateľov svojou skúsenosťou. **Mgr. Martina Krúpová** – z Domova Seniorov Brusno a **Mgr. Martina Justová** zo sanatória Dr. Guhra Tatranská Polian-

ka, hovorili o tom, s akým neférovým, arogantným a nadradeným konaním a komunikáciou hodnotiteľov si prešli a aký stres to im, zamestnancom i klientom prinieslo. Zástupcovia rezortu nepopreli, že tak ako pri hodnotení, tak v budúcnosti aj pri inšpekcii, sa nedá na 100% vylúčiť subjektívny postoj inšpektora. Ale ako povedali, poskytovateľ bude mať právo odvolať sa voči zaujatosti inšpektora a vyjadriť námietky k záverečnému protokolu. O svojich skúsenostiach s hodnotením hovorili v diskusii aj externé hodnotiteľky starých štandardov kvality a zároveň riaditeľky zariadení sociálnych služieb **Mgr. Juliana Hanzová** a **PhDr. Mgr. Branislava Belanová**. Vyjadrili obavy z toho, kde rezort vezme zrazu toľko fundovaných ľudí, ktorí budú vedieť zásadné veci nielen teoreticky, ale budú ich ovládať aj z praxe. Bez toho totiž podľa nich nebudú vedieť ani odborne a ani objektívne posúdiť plnenie štandardov kvality a už vôbec nebudú rozumieť kontextu. Na otázku predsedníčky APSS v SR Anny Ghannamovej: prečo sa pôvodný návrh tohto mílnika v Pláne obnovy zmenil a prečo nebol vznik inšpekcie naplánovaný až po reforme financovania sociálnych služieb odpovedala Soňa Gaborčáková veľmi otvorene: „Keď sme zrátali koľko peňazí má štát naliať do systému sociál-

nych služieb, aby reforma bola reálna a efektívna, tak koalíčná rada rozhodla, že reforma pôjde až na koniec ako posledný mílnik“. Ergo až od roku 2025, čo už pri moci nebude zrejme

táto vládna koalícia. Keďže na tomto fakte poskytovatelia a ani APSS v SR nevie nič zmeniť, vedenie APSS v SR sa rozhodlo pripraviť poskytovateľov na kontroly inšpektorov čo najlepšie. Preto jeho rady rozšíril ako odborný garant kvality v sociálnych službách **PhDr. Bc. Marek Sušinka**, bývalý interný hodnotiteľ štandardov kvality sociálnych služieb na MPSVR SR a bývalý inšpektor v sociálnych službách v Českej republike, ktorý má však aj reálnu skúsenosť z práce v zariadeniach sociálnych služieb. Účastníkom konferencie predstavil základné zmeny v štandardoch kvality sociálnych služieb, rozdiely medzi starými a novými a informoval aj o dvoch častiach webinára k novým štandardom, ktoré realizovala asociácia koncom decembra a bude ich mať v ponuke viackrát počas roka 2023 – podľa záujmu poskytovateľov. Účastníci konferencie sa mohli zoznámiť aj so zástupkyňami Komory opatrovateľiek Slovenska: s jej predsedníčkou **Danou Grafikovou** a podpredsedníčkou **Ivetou Ždiľovou**. Obe do prostredia zamestnávateľov, riaditeľov, konateľov a vedúcich pracovníkov v sociálnych službách priniesli tak potrebný pohľad opatrova-

teliak a opatrovateľov nielen na prácu v slovenských sociálnych službách, ale aj na postoje šéfov a možno aj ich chyby smerom k zamestnancom. Nimi vypracovaný úprimný dotazník, ktorý by mal sám sebe položiť každý vedúci pracovník, alebo riaditeľ podľa predsedníčky APSS v SR Anny Ghannamovej otvoril „pandorinu skrinku a svedomie nejedného účastníka konferencie. Bolo to veľmi zaujímavé a v mnohom poučné,“ dodala už rovnako pri moderovaní konferencie. Druhý konferenčný deň bol venovaný financovaniu. **Ing. Matej Veverka** - energetický konzultant Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA) informoval vo svojej rannej prednáške o tom, ako v zariadeniach sociálnych služieb znížiť spotrebu aj náklady na energiu a kde na to vziať. Upozornil na to, že si majú poskytovatelia sledovať výzvy na externé energetické audity, v ktorých im môže na slovo vzatý odborník zanalyzovať energetický stav budovy a dať odporúčania, kde a ako sa dá šetriť a v prípade, že má poskytovateľ záujem vybudovať si nezávislý a ekologický zdroj energie, odborník externého auditu mu vie poradiť čo najoptimálnejšie riešenie. O tom, kde

O XXI. Konferenciu APSS v SR bol veľký záujem

Dana Grafiková a Iveta Ždiľová hovorili o udržateľnosti opatrovateľiek

Na konferenciu prišla aj štátna tajomníčka Soňa Gaborčáková

Organizačný tím XXI. Odbornej konferencie APSS v SR

Účastníci debaty na tému - Nový zákon o inšpekcii

Danka Florišová a Nikola Fejková mali na starosti aj registráciu účastníkov

O produkty spoločnosti Christeys je vždy veľký záujem

Spoločnosť 2P Servis opäť priviezla oblečenie aj pre pracovníkov sociálnych služieb

Obchodný riaditeľ spoločnosti Professional Support Ivo Duchoň

Zástupcovia spoločnosti Codaco Electronic

Aj XXI. Odborná konferencia vo Vyhniach potvrdila veľký záujem partnerov o fungovanie sociálnych služieb. Vo Vyhniach našu konferenciu podporilo 11 spoločností. Exkluzívne partnerstvo na seba prevzali spoločnosti **Kimberly – Clark Depend a Christeys**. Zatiaľ čo „plienková“ spoločnosť priniesla svoje tradičné portfólio produktov, Christeys zaujali účastníkov najmä tzv. „ozónovým práním“. Profesionálne pranie či jeho praktická časť je hlavným produktom „nováčka“ na konferencii spoločnosti **Salesianer Miettex**. Pravidelným bonusovým partnerom je aj spoločnosť **Iresoft**. Svoj softvér Cygnus neustále zdo-

Ďakujeme partnerom konferencie

konajú, čo sa dá povedať aj o prezentácii firmy jej zástupcom Petrom Kubínom, ktorý ho pojal ako televíznu reportáž. Už na druhej konferencii po sebe sme privítali aj ďalšieho zástupcu technologických riešení v sociálnych službách – **Codaco Electronic**. Ich signalizačné a komunikačné zariadenia opäť výrazne zaujali účastníkov. Bez ohľadu na to či konferenciu organizujeme prezenčne alebo online, vždy sa môžeme spoľahnúť na podporu **Professional support**. Jej produkty v oblasti profesionálneho upratovania a prania sú neodkladnou súčasťou

väčšiny zariadení sociálnych služieb. Stánok vedľa „suportákov“ si rezervovala ich partnerská spoločnosť **Cleaning**. Najmä dámy a riaditelia si našli aj cestu k večne usiatym zástupkyňiam spoločnosti **2P Servis**. Ich produktom je kvalitné oblečenie a obuv pre pracovníkov v sociálnych službách. To sa vymyká „šedej“ uniformite a hrá všetkými farbami. Po dlhšom čase sa na konferencii ukázala aj spoločnosť **Untraco**. Predstavila nové dizajny obalov a názvy inkontinenčných pomôcok v prémiovej kvalite. Prvýkrát sme

na našom podujatí privítali agentúra **Eurokadra**. Jej ambíciou je priniesť na náš „sociálny“ pracovný trh sestry a opatrovatelky z okolitých krajín. Finančnú sféru orientujúcu sa aj na sociálne služby vo Vyhniach zastupovala spoločnosť **Simplea**. Všetkým partnerom patrí veľká vďaka za ich finančnú participáciu na konferencii. Tá nám umožnila postaviť veľmi zaujímavý program. Ich stánky zároveň obohatili účastníkov o informácie z hľadiska nových technológií, efektívnych pomôcok a tovarov nutných na moderné poskytovanie sociálno-zdravotných služieb. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Juraj Mikloš

Marek Sušinka o štandardoch kvality sociálnych služieb

Psychologička a mediátorka Zuzana Porubčanová mala opäť prednášku o deeskaláčnych technikách

na to vziať financie, ale aj o tom ako čo najefektívnejšie poistiť budovu či majetok poskytovateľa sociálnych služieb, alebo zabezpečiť poistenie zodpovednosti za škodu za výhodnejšie ceny po tom, čo sa spojí viac poskytovateľov hovoril zas **Ing. Ľudovít Hažíř** zo VeSimplea Financial Services. Dôležitou bola aj prednáška **Aleny Mochnáčovej, DiS., MBA** – členky ekonomickej sekcie APSS v SR, ktorá pripomenula účastníkom, ako majú získať a nestratiť zdroje na ošetrovateľskú starostlivosť v s. s., najmä po tom, čo sa aj s jej pomocou podarilo APSS v SR presadiť zvýšenie ošetrovateľského paušálu v ZSS z 3,30 € na deň a klienta na 6,60 € na deň a klienta. Vo svetle tejto témy bola užitočnou aj prednáška **MUDr.**

Mgr. Michala Palkoviča, PhD., MHA, MPH - zástupcu predsedníčky Úradu dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý hovoril o najčastejších pochybeniach poskytovateľov pri realizácii, či zaznamenávaní ošetrovateľských úkonov v ZSS. Presnejší zoznam a rozhovor s pánom Palkovičom nájdete aj v jarnom čísle časopisu ŠANCA 1/2023. Najväčší rozruch, ale aj nádej priniesol príspevok **JUDr. Mgr. Radoslava Barana**, advokáta z Advokátskej kancelárie FARDOUS PARTNERS s.r.o., ktorému sa podarilo pre jedného poskytovateľa s. s. cestou platobných rozkazov donútiť mestá a obce uhradiť všetky chýbajúce financie za FPP, alebo podpísať splátkové kalendáre na vyplatenie zákonného FPP. APSS

Spoločnosť Untraco priniesla nové prevedenie svojich produktov

Večne dobre naladený Peter Kubin zo spoločnosti Iresoft

Predsedníčka Anka Ghannamová, finančná manažérka Janka Antošková a Peter Sládek zo spoločnosti Christeys

Salesianer Miettex priniesla so sebou aj takéto koleso výhier

Na konferencii sa tradične zúčastnila aj spoločnosť Cleaning a jej zástupkyňa Monika Krížanová

Zástupca spoločnosti Simplea.sk Ľudovít Hažíř v prednáške o financovaní

Stánok exkluzívneho partnera spoločnosti Kimberly - Clark DEPEND

Peter Kubin a jeho reportárske predstavenie spoločnosti Iresoft

v SR sa po konferencii prihlásilo už 23 poskytovateľov sociálnych služieb, ktorý chcú využiť jeho služby a ísť do vymáhania FPP – celkovo ide o sumu 465 474 € a neuhradené FPP voči 581 prijímateľom, ktorým tieto mestá a obce vydali rozhodnutia o odkázanosti.

Témou poslednej konferenčnej diskusie bola pripravovaná reforma financovania. Za MPSVR SR – sa jej zúčastnili **Mgr. Eva Zaujecová**, riaditeľka odboru sociálnych služieb a **Ing. Mgr. Viera Filipová**. Za SK8 **Ing. Iveta Ďurišová, MBA** a za Úniu miest **Mária Filipová**. APSS v SR zastupovali predseda sekcie **Ing. Tomáš Horváth** a jej členovia - **Alena Mochnáčová, DiS. MBA**,

V každom prípade účastníci konferencie kvitovali jej informačný prínos ako aj fakt, že konferencie APSS v SR sa stávajú vlastne jedinou platformou, kde môže odborná prax priamo porovnávať svoje postoje s postojom rezortu a diskutovať navzájom o vážnych problémoch sociálnych služieb a ich riešení. Takáto konferencia má potom skutočný zmysel.

Ing. Pavol Vilček a **Ing. Cyril Korpesio**. Zástupkyne ministerstva objasnili časové horizonty realizácie tohto míľníka Plánu obnovy ako aj prácu pracovnej skupiny, zriadenej pri MP-SVR SR na tvorbu Koncepcie reformy financovania s.s.. Informovali tiež, že rezort považuje v reforme za kľúčové personalizovať verejné zdroje na zabezpečenie sociálnej služby a dať ich rovno prijímateľom služby – klientovi. Stotožnili sa nateraz s postojom asociácie a väčšiny účastníkov, že by nemalo ísť o príspevok vyplácaný na účet občana, ale poukaz, ktorý si vie uplatniť u samotného poskytovateľa sociálnej služby. Zástupkyne samosprávy samozrejme tlmochli neschopnosť mnohých obcí vyplácať súčasne FPP a podľa nich by to pomohlo vyriešiť spájanie sa obcí, ale možno aj zmena súčasného decentralizovaného systému. Ak by na to nebola politická vôľa, zrejme už novej vlády, podľa nich by samospráva preferovala

pausaľne FPP, s čím poskytovatelia aj APSS v SR nemajú problém stotožniť sa, ak by bolo paušálneho FPP vyrátané férovo a spravodlivo. Pracovná skupina na reformu financovania však bude Koncepciu rozvoja financovania s. s. tvoriť do konca budúceho roka. Či sa ňou bude musieť riadiť nová vláda po parlamentných voľbách nie je také isté. Ako povedala štátna tajomníčka, „ak nebudú chcieť prísť o eurofondy z Plánu obnovy, tak reformu musia prijať“, ale či v takej podobe, ako ju cez evidentný kompromis – a nie jeden – vypracuje pracovná skupina zložená zo všetkých zainteresovaných strán a organizácií zo sociálnych služieb, to zaručiť nemôže nikto. To ale neznamená, že sa odborná prax a medzi nimi aj poskytovatelia sociálnych služieb nepokúsia presadiť kompromisné riešenie, ktoré vzíde z práce pracovnej skupiny a aj podobných konferencií do reality a rozhodnutia novej vlády po parlamentných voľbách.

Eva Gantnerová

Potešte svojich klientov hebkosťou rastlinného pôvodu* a jemnou vôňou

NAVRHNUTÝ PRE PROFESIONÁLOV

*85% zložiek, ktoré prispievajú k hebkosti Lenoru, je rastlinného pôvodu.

DEZINFIKUJE
ČISTÍ

ČISTÍ A DEZINFIKUJE* V 1 KROKU ✓

NA PROFESIONÁLNE POUŽITIE: RÔZNE POVRCHY, VRÁTANE SKLA ✓

VYSOKÝ LESK A PRIJEMNÁ VÔŇA ✓

NEKOROZÍVNY, BEZ ALKOHOLU A CHLÓRU ✓

**LIKVIDUJE 99.99%
OBALENÝCH VÍRUSOV A BAKTÉRIÍ*
UŽ ZA 15 SEKÚND**

*Obalené vírusy podľa normy EN 14476, baktérie podľa normy EN 1276. Používajte biocidy bezpečným spôsobom. Pred použitím si vždy prečítajte údaje na obale a informácie o prípravku.

- ✓ ODMAŠŤUJE A DEZINFIKUJE* V 1 KROKU
- ✓ PRE PROFESIONÁLNE KUCHYNE: POVRCHY, SPOTREBIČE A VYBAVENIE
- ✓ HACCP, BEZPEČNÝ PRE STYK S POTRAVINAMI
- ✓ NEKOROZÍVNY, BEZ ALKOHOLU A CHLÓRU

DEZINFIKUJE
ODMAŠŤUJE

Professional support™

Oficiálny partner P&G Professional pre SR/ČR
info@profsupport.sk | +421 951 895 526
www.profsupport.sk

P&G Professional™

NAJÚSPEŠNEJŠÍ RAKÚSKY ŠPORTOVEC
ŠÍRI MYŠLIENKU POHYBU V KAŽDOM
VEKU A V AKEJKOL'VEK KONDÍCII.

Bývalí športovci zvyknú po ukončení aktívnej kariéry robiť trénerov mladej generácii. Vy ste sa rozhodli ísť opačným smerom, zriadili ste centrum na cvičenie pre seniorov a ľudí so špeciálnymi potrebami a postihnutím. Prečo?

Zvládnuť svet, v ktorom žijeme, lepšie prostredníctvom športu a cvičenia zostáva pre mňa základným ňaspektom športu. Len vďaka tomu môžu vzniknúť „majstri sveta“. Tak či onak, je veľmi naplňujúce pomáhať ľuďom opäť sa hýbať a pokračovať v pohybe.

Aká bola vaša cesta ako bývalého úspešného vrcholového športovca pomáhať starším seniorom a ľuďom so špeciálnymi potrebami?

To posledné máme všetci, ale naše špeciálne potreby sú jasne viditeľné v rôznej miere. Koncept Feelgood som objavil na začiatku pandémie, keď som hľadal nové pole pôsobnosti pre kamaráta. Od novembra 2020 spolu prevádzkujeme štúdio v Zell am See ako franšizant. Od začiatku nám bolo jasné, že tento koncept patrí do každej väčšej komunity, do každého zariadenia pre seniorov, do každej rehabilitačnej ambulancie a do každého zdravotného strediska. Preto sme založili feelgood benefit. Obyvatelia, zamestnanci a príbuzní majú rovnaký prospech.

Felix Gottwald je najúspešnejším olympijským športovcom v Rakúsku. Na majstrovstvách sveta a olympijských hrách získal celkovo 18 medailí ako športovec v severskej kombinácii. Od ukončenia športovej kariéry v roku 2011 odovzdáva svoje skúsenosti a znalosti firmám a inštitúciám ako lektor, tréner a kouč. Vyštudoval zdravotvedu, pretože sa celý život zaoberal vývojom zdravia. Od novembra 2020 vedie vo svojom starom dome v Zell am See pohybové štúdio pre starších ľudí. Felix Gottwald vníma tento typ posilňovania a mobilizácie najmä pre starších ľudí, ľudí so špeciálnymi potrebami a ľudí, ktorí sa chcú po chorobe či úraze vrátiť späť do aktívneho života, ako súčasť dobrej nálady. „Neexistuje žiadny liek, ktorý by dokázal to, čo cvičenie!“, tvrdí. Práve preto koncept benefitov „Feelgood“ – jeho pohybového konceptu - nabáda najmä starších ľudí, aby používali dvanásť automatizovaných zariadení na zlepšenie, udržanie alebo opätovné získanie mobility, sily a tým aj fyzického a duševného zdravia jednoduchým, bezpečným a dostupným spôsobom. Profitujú z toho nielen klienti, ale aj ich príbuzní. V prípade, že ide o klienta zariadenia sociálnych služieb, tak profitujú aj zamestnanci, lebo klient sa vracia k sebeobslužnosti a mobilite a starostlivosť o neho nie je taká namáhavá.

V Zell am See cvičí pravidelne cez 300 ľudí. Naši členovia majú možnosť cvičiť každý deň od 6. do 22. hodiny. Každý dostane odborné školenie a potom môže cvičiť samostatne. Terapeuti sú s nami prostredníctvom nadviazanej spolupráce s odbornou fyzioterapeutickou praxou vždy k dispozícii. Ľudia si rýchlo uvedomia, že táto forma mobilizácie a posilňovania im prospieva. To vám umožní lepšie sa vyrovnáť s každodenným životom.

V centre máte špeciálne vybavenie na tréning. Čo je na týchto strojoch také výnimočné a prečo sú na tréning seniorov vhodnejšie ako stroje, ktoré bežne nájdete v bežných fitness centrách?

Zariadenia sú jednoduché, bezpečné a efektívne. „Príď taký, aký si“ je naše motto. Športový úbor nepotrebujeme a sprchu tiež nemáme. Naši „cvičenci“ sa nechcú prezliekať, alebo sa dokonca sprchovať mimo svojich domácich štyroch stien. Porovnávanie sú tiež ťažké. Zámerne sa v centre zaoberáme bez ozvučenia určujúceho atmosféru, ktorá nemusí v daný moment každému sadnúť a na toaletách máme len zrkadlá. Byť úplne pasívny a mať aj možnosť aktívne cvičiť – v závislosti od vlastnej nálady a vlastných schopností – to je to, čo nás odlišuje od bežných fitness

štúdií. Väčšina našej cieľovej skupiny nikdy nebola v posilňovni a cíti sa u nás príjemne. Názov hovorí za nás všetko©.

Môžu starší ľudia a ľudia so zdravotným postihnutím trénovať na zariadení sami alebo potrebujú sprevádzajúcu osobu? Je potrebná pomoc príbuzného alebo vás ako trénera?

Niektorí naši klienti praktizujúci cvičenie potrebujú podporu, aby sa dostali z jedného zariadenia do druhého. Máme niektorých, ktorí majú sklerózu multiplex (SM) alebo Parkinsonovu chorobu, a tiež pacientov s mozgovou príhodou a ľudí s paraplégiou. Príbuzní prichádzajú a my máme takú organizovanosť, že si náš pracovník na mieste nájde čas. Zažiť všetky rôzne výzvy v štúdiu tiež ukazuje niečo aj pre nás a naše formuje to naše vlastné výzvy. Vždy praktizujeme kultúru toho, že sme tu jeden pre druhého.

Viete sa podeliť s nejakým príbehom klienta, ktorému cvičenie na týchto strojoch výrazne pomohlo? Prípadne aj viac príkladov o efektívnosti takéhoto cvičenia pre chorých a starších ľudí?

Existuje veľa „krásnych príbehov“. Keď 82-ročný muž vymení chodidlo a ventilátor za golfový bag, keď 77-ročná žena prespí celú noc

TVORENIE ZDRAVIA NAMIESTO ZVLÁDANIA CHOROBY

A čo prvotná myšlienka vytvorenia špecializovaného fitness centra pre seniorov a ľudí, ktorí potrebujú pomoc? Alebo je za tým konkrétny človek, ktorý vás k tejto téme priťahol? Môj priateľ priniesol koncept z Nórska do Rakúska. Pôvodne ide o zdravot-

nicke pomôcky z Anglicka. Zakladateľ Feelgood pán Truls Nebell hľadal spôsob, ako by mohol jeho postihnutý syn pravidelne cvičiť. Takto vznikol výborný koncept. Je dômyselné a jedinečné zároveň dať ľuďom bez ohľadu na ich vek a konštitúciu mož-

nosť nechať rozhybať celé telo, pokiaľ možno pasívne aj aktívne.

Čo vám podnikanie v tejto oblasti prináša do života?

Podnikanie má pre mňa význam len vtedy, ak dáva zmysel. Feelgood ma

naplňa – a každý deň sa cítim lepšie, keď k tomu prispievam. V súčasnosti až príliš veľa zariadení pripomína „úložisko“. Starnutie s gráciou musí byť poslaním nás všetkých. Feelgood k tomu môže veľmi významne prispieť. Práca sestry, či opatrovateľky nesmie byť z dlhodobého hľadiska len hrubá sila. Feelgood uľahčuje všetkým zúčastneným lepšie zvládať život prostredníctvom pohybu a stretnutí.

Koľko ľudí denne prichádza do vášho centra? Zaujímajú sa starší a chorí ľudia práve o tento pohyb? A prečo by podľa vás mali títo ľudia cvičiť?

a už nepotrebuje svoje lieky. Keď sa 80-ročnému starčekovi zmenšia košeľe kvôli rastu svalovej hmoty, alebo keď je 101-ročná dáma vzorom pre mladých ľudí pri cvičení: Každý jeden úspešný príbeh nás naplňa vďačnosťou a umožňuje nám pokračovať v práci s radosťou a zdravým sebedovetím. „Ako chodíš, tak sa cítiš!“. Veľa ľudí k nám chodí oveľa poctivejšie, než sme vôbec očakávali, a aj to s nami niečo robí!

Je návšteva takéhoto centra drahá? Koľko stojí hodina a teda aký časový interval je pre seniorov na takéto cvičenie najvhodnejšie?

Vo franšízových prevádzkach pracujeme výlučne s členstvom. Cena sa pohybuje od 52 € do 59 € mesačne – v závislosti od dĺžky dohody. Sme otvorení sedem dní v týždni a naši členovia môžu prísť tak často, ako chcú. Odporúčame dva až trikrát týždenne. Cvičné kolo trvá približne 40 minút. Vo všeobecnosti by táto forma mobilizácie, pohybu a posilňovania mala byť neoddeliteľnou súčasťou každého zariadenia sociálnych služieb, dlhodobej starostlivosti, alebo fyzioterapeutického centra. Poznáme demografický vývoj. O nedostatku personálu v pomáhajúcich profesiách vieme. Mnohí stále lipnú na chorom zdravotnom systéme. To už nie je cenovo dostupné a už dávno ani dôstojné. Kto, ak nie my, by mal na tom niečo zmeniť – smerom

k systému, v ktorom sa zdraviu a pohode dáva spravodlivá šanca?

Dostali ste už spätnú väzbu od rakúskych inštitúcií sociálnej, či dlhodobej starostlivosti? Majú záujem zriadiť si centrum s takýmito strojmi?

Nie je naším prístupom dúfať v politické rozhodnutia, alebo sa od nich stať nedajbože závislými. Hľadanie regionálnych riešení a zapájanie regionálnej ekonomiky má zmysel všade tam, kde ešte nie je pochopenie ľudskosti, ale ani ekonomickej efektívnosti vo vzťahu k dôležitosti pohybu a stretávania sa v starobe.

Zapája sa rakúska vláda do vybavenia takýchto zariadení?

To by som si všimol. V Rakúsku sa peniaze rozdeľovali a rozdeľujú vo veľkom – aj preto, aby staré systémy zostali pri živote a aby sa zabránilo novým. Investícia do nášho zdravia je niečo, bez čoho sa žiadna krajina – vrátane Rakúska, či Slovenska – v budúcnosti nezaobíde. Som a vždy budem veľkým fanúšikom hľadania riešení posilňovať svoje zdravie.

V súčasnosti žijeme v energetickej kríze. Nie je spotreba energie na prevádzku týchto špeciálnych strojov vysoká?

Spotreba energie je skutočne zvládnuteľná. Keď je zariadenie spustené,

sme na 80 wattoch, v pohotovostnom režime na 8 wattoch. Pri dvanástich zariadeniach a ôsmich hodinách nepretržitej prevádzky sme aktuálne na 2,3 € na deň. Čím lepšie naši praktizujúci cvičia, tým menej elektriny potrebujeme. Rozumiem otázke a zároveň ju považujem za vypovedajúcu o tom, kam smerujeme energiu, pokiaľ ide o zdravie.

Je potrebné mať všetky stroje naraz, alebo je možné budovať centrum postupne?

Vo franšízovom režime existuje iba koncept so všetkými dvanástimi

zariadeniami. V prospech Feelgood máme tiež možnosť pracovať s menším počtom zariadení. Aj keď ma srdce bolí pri každom jednom zariadení, pretože viem, aké dôležité je každé z dvanástich zariadení a pretože feelgood koncept je totálne umelecké dielo, tak ako naše telo. Stále lepšie jedno zariadenie ako žiadne. Radšej dva ako jeden...

Aké sú vaše plány do budúcnosti s týmito špeciálnymi tréningovými zariadeniami pre seniorov?

Sme v procese zavádzania konceptu. Stabilne rastú aj franšízové štúdiá. Pochádzame zo športu, robíme jeden

krok za druhým v dosiahnutí našich cieľov a nenechávame sa obmedzovať. Lebo vidíme, že to má zmysel znovu a znovu spúšťať telu vlastnú lekárňu pohybom našich svalov. Chceme využiť naše sily aj skúsenosti aj pre starších ľudí – bez ohľadu na národnosť.

Čo ešte v živote plánujete? Na čo sa tešíte?

Život je to, čo sa deje tak, ako si to naplánujeme. Môj cieľ spočíva v kvalite mojej cesty. Vždy, keď môžem o sebe povedať: „Áno, milujem svoj každodenný život!“, som šťastný a cvičím ďalej.

Ako relaxujete, ak sa práve nestaráte o svojich zverencov? Znova pohyb, či prekvapíte inou záľubou?

Tieto odpovede píšem z Marbelly (SPA) a teším sa na golf dnes popoludní. Potom späť domov lyžovanie a beh na lyžiach s mojimi dvoma dcérami (sedem a osem rokov). Chcem byť pre nich dlhodobo vitálnym a zdatným otcom. To je to, čo ma poháňa. Preto rád ráno vstávam. A ešte jedného kréda sa odporúčam držať: „Urobte vždy maximum!“

Zhovárala sa
Jana Antoškova

SENIOROV NAJČASTEJŠIE TÝRAJÚ PRÍBUZNÍ V ICH RODINNOM PROSTREDÍ

ISTO STE TO POČULI ALEBO ČÍTALI AJ VY. BOMBASTICKÁ INFORMÁCIA O TOM, AKO V ZARIADENÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OŠETROVATEĽ ALEBO OŠETROVATEĽKA TÝRALI SENIORA. KAŽDÝ ASPOŇ S MINIMÁLNOU DÁVKOU EMPATIE ZOSTANE ZHROZENÝ. POVIETE SI, ČO JE TO ZA ČLOVEKA, KTORÝ DOKÁŽE UBLIŽOVAŤ STARČEKOM. PRITOM ŠTATISTIKY SÚ OVEĽA HROZIVEJŠIE. NIE ZARIADENIA, ALE DOMÁCE PROSTREDIE JE PRE SENIOROV NAJNEBEZPEČNEJŠIE!

Podľa našich skúseností (skúsenosti šestnástich informačných kancelárií pre obeť trestných činov), ide veľmi často o týranie v rodinnom prostredí, rodinnými príslušníkmi, preto ho mnohí seniori nenahlásia. Hanbia sa za to, že situácia sa vyhrótila za únosnú hranicu, majú svojich tyranov (napriek tomu, čo im spôsobujú) radi a boja sa dôsledkov, ktorým by ich prípadným oznámením vystavili, alebo je príčinou neoznamovania jednoducho neschopnosť (fyzická, alebo spôsobená izoláciou tyranmi),“ vysvetľuje riaditeľ odboru prevencie kriminality kance-

lárie ministra vnútra SR Jozef Halcin. Nahlásené prípady, ktoré polícia rieši, sú teda s najväčšou pravdepodobnosťou len „špičkou ľadovca“. Najhoršie je to v mestách, ktoré sú anonymné. Na dedinách o sebe ľudia vedia viac a snažia sa pomôcť, no obeť často z hanby a obavy svoje týranie zatikajú.

Nevesta - tyranka

Podobne na tom bol aj pán Ladislav, ktorý stále nie je so svojim príbehom natoľko vyrovnaný, že by o ňom chcel hovoriť verejne. Jeho meno sme preto zmenili. Keď mu zomrela manželka

a zostal vo veľkom rodinnom dome sám, zdalo sa mu ako najlepšie riešenie, aby sa k nemu nastahoval syn s nevestou.

„Myslel som, že si pomôžeme navzájom. Oni mali malé dieťa, len jeden príjem, keďže nevesta zostala na materskej, a ja som potreboval pomôcť okolo domu. Bolo to najhoršie rozhodnutie môjho života,“ spomína pán Ladislav.

Syn pracoval veľa a často dlho do noci, on zostával doma s nevestou. Veľmi rýchlo medzi nimi začali konflikty. Ne-

vesta ho ponižovala, denne ho najskôr slovné napádala. „Videl som, aká je láskavá k synčekovi a tak som poňal pocit, že je to všetko moja vina. Že už som starý a naozaj po mne všade zostáva neporiadok, že som neschopný čokoľvek robiť, a že som len na obtiaž. To mi totiž denne opakovala niekoľkokrát.“ Psychické týranie po čase dokonca prerástlo vo fyzické, nevesta sa nerozpokoala sem-tam pánovi Ladislavovi streliť facku. „No a to už bola situácia, keď som sa veľmi hanbil. Veď muž má byť ten silný a mňa bila krehká 50-kilová žena,“ vysvetľuje. Ani synovi dlho nič nepovedal, až na to raz náhodou prišiel, keď sa vrátil z práce skôr. Zostal v šoku, akého násilie je jeho manželka schopná. „Vyzerá to, že sa rozvedú, čo ma ale vôbec neteší. Nechcel som, aby kvôli mne vnúčik prišiel o rodinu,“ dodáva smutný pán Ladislav, ktorý je ešte aj v tejto situácii schopný cítiť vinu.

Informačné kancelárie Situáciu starých ľudí zhoršila aj pandémia. Podľa MV SR sú seniori

ohrozenejší než kedykoľvek predtým a to najmä tí, ktorí žijú vo viacgeneračných domácnostiach. Obeť sa v tomto prípade nemá ako vyhnúť páchatelovi, ak s ním žije pod jednou strechou. Aj preto Ministerstvo vnútra zriadilo informačné kancelárie pre obeť trestných činov.

„Nachádzajú sa na okresných úradoch/klientských centrách v každom krajskom meste, pričom na základe výsledkov z praxe Ministerstvo vnútra SR postupne rozšírilo pôsobenie informačných kancelárií už aj do ďalších ôsmich vybraných okresných miest – Malacky, Dunajská Streda, Levice, Prievidza, Lučenec, Ružomberok, Michalovce a Poprad, kde sú rovnako situované na okresných úradoch/klientských centrách. Zámerom rozšírenia bolo priblíženie služieb a aktivít pre obeť čo najbližšie k občanom ohrozeným trestnou činnosťou. Dôvodom umiestnenia informačných kancelárií na okresných úradoch/klientských centrách je ich prístupnosť a navštevovateľnosť širokou skupinou obyvateľstva,“ vysvetľuje

Jozef Halcin s tým, že obeť alebo ľudia, ktorí vidia, že sa niekomu ubližuje, sa na ne môžu obracať nielen osobne, ale aj telefonicky, poštou či e-mailom.

Všetky informácie sú na stránke ministerstva www.minv.sk alebo www.preveniacriminality.sk (v časti Pomoc obetiam). Obeť tam dostanú základné usmernenie v oblasti právnej podpory, psychologického a sociálneho poradenstva, a v prípade potreby poskytnutia odbornej pomoci je osoba nasmerovaná na subjekty poskytujúce odbornú pomoc.

„V čase pandémie sa aj na správaní seniorov prejavila sociálna izolácia, čo má dopad na zvýšenú mieru latentnosti negatívnych javov, s ktorými prichádzajú do styku a musia im čeliť. Je veľmi dôležité apelovať na okolie a susedské vzťahy - susedia môžu vnímať nebezpečie, alebo násilie páchané na seniorovi,“ uzatvára Jozef Halcin.

Eva Sládková

S PRIBÚDAJÚCIM VEKOM SA ZNIŽUJE SCHOPNOSŤ ORGANIZMU BOJOVAŤ S INFEKCIAMI. OSLABENÝ IMUNITNÝ SYSTÉM MÔŽE BYŤ LAHKÝM CIEĽOM VÁŽNEHO OCHORENIA. PREVENCIU OCHORENÍ U SENIOROV ŽIJÚCICH V KOLEKTÍVE BY SME PRETO MALI VENOVAŤ MIMORIADNU POZORNOSŤ.

Prečo sú starší ľudia rizikovi?

Starnutie negatívne ovplyvňuje imunitný systém a spomaľuje imunitnú odpoveď. Preto je vek jedným z hlavných faktorov, ktorý môže ovplyvniť náchylnosť na pneumokokové ochorenia alebo chrípku. Zvyšuje tiež riziko horšieho priebehu ochorenia vyžadujúceho hospitalizáciu, ale aj riziko úmrtia. Riziko je vyššie v jesenných

a zimných mesiacoch, ale aj skoro na jar, kedy je vyšší výskyt respiračných infekcií vírusového aj bakteriálneho charakteru.

Rýchle šírenie v kolektíve

Respiračné infekcie sa ľahko a rýchlo šíria kvapôčkami pri kýchaní, kašľaní, rozprávaní. K hlavným prameňom nákazy v zariadeniach sociálnych slu-

Infekcie dolných dýchacích ciest patria medzi najčastejšie príčiny smrti a hospitalizácií. Rekonvalescencia môže trvať týždne až mesiace. Navyše, u starších ľudí, ktorí boli v minulosti hospitalizovaní a liečení na zápal pľúc, narastá riziko srdcovocievnych ochorení.

žieb patria osoby blízkeho kontaktu a personál zariadenia.

Prevenia je viac než liečba

V prípade pneumokokového zápalu pľúc alebo chrípky, čo sú ochorenia najviac ohrozujúce seniorov v kolektívoch, môže byť priebeh ochorenia vážny. Rizikom je aj stúpajúca odolnosť pneumokokov proti anti-

biotikám, čo spôsobuje, že liečba je náročná a často neúčinná. U seniorov môžu respiračné ochorenia spočiatku prebiehať atypicky, pripomínajú iné choroby a lekár alebo opatrovateľ ich môže prehliadnuť či podceniť. V odborných kruhoch preto vládne konsenzus, že nielen v prípade rizikových skupín je ľahšie sa pred týmito ochoreniami chrániť, než ich liečiť.

Očkovanie

K účinným preventívnym opatreniam, ktoré minimalizujú riziko respiračných ochorení, patrí očkovanie osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb a ich blízkych kontaktov; personálu zariadení sociálnych služieb a rodinných príslušníkov, ktorí ich navštevujú. Očkovanie proti chrípke sa vykonáva každoročne v jesennom období. Očkovanie proti pneumokokovým infekciám nie je viazané na ročné obdobie. Ideálne je očkovanie každého klienta hneď po prijatí do zariadenia, ak ešte nebol očkovaný v minulosti (nie je stanovená potreba preočkovania). Očkovanie proti COVID-19 sa vykonáva podľa aktuálne platných nariadení v základnom očkovacom cykle doplnenom o posilňovacie dávky.

Spracované podľa odbornej prednášky pneumológa MUDr. Štefana Laššána, PhD., MPH

MINIMALIZUJME RIZIKO RESPIRAČNÝCH INFEKCIÍ

V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

ABENA®

Inkontinencia ◊ Podložky ◊ Detské plienky ◊ Kozmetika ◊ Rukavice
NOVÝ DIZAJN OBALOV ◊ NOVÉ NÁZVY PRODUKTOV ◊ ROVNAKÝ VÝROBOK v balení

ABENA šetrí celkové náklady sociálnym zariadeniam širokou ponukou výrobkov jedinečnej kvality s maximálnou výkonnosťou.

Ak sa chcete dozvedieť ako ušetriť 50€ mesačne na každého klienta s ťažkou inkontinenciou, ozvite sa nám, radi Vám pomôžeme.

Staráme sa o Vás už od roku 1995

Zastúpenie ABENA A/S pre SR:
UNTRACO SR, 851 01 Bratislava
0908 74 98 96 · www.abena.sk

Rozsiahly servis textílií pre zdravotníctvo

SALESIANER reprezentuje v zdravotníctve spoľahlivý a profesionálny manažment textílií. **Prevezmeme pranie a textilné zabezpečenie** nemocníc, rehabilitačných centier, ambulancií a opatrovateľských zariadení. Náš sortiment zahŕňa nemocničnú bielizeň, pracovné oblečenie pre zamestnancov a sterilnú operačnú bielizeň ako rúška, plachty a plášte.

SALESIANER MIETTEX s. r. o.
+421 2 68 255 111
office@salesianer.sk
salesianer.sk

SALESIANER

MNOŽSTVO TERAPIÍ, KTORÉ DOPLŇUJÚ MOZAIKU POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB SA NEUSTÁLE ROZŠIRUJE. MNOHÉ ZO ZARIADENÍ SA TAK STÁVAJÚ NAOZAJSTNÝM CENTROM A KLIENTI SI TAK NEMUSIA VYHLADÁVAŤ POTREBNÉ ÚKONY NA VLASTNÚ PÄŤ. STAROSTLIVOSŤ O TELO BY MALA BYŤ UŽ SAMOZREJMOSŤOU PRE VŠETKY VEKOVÉ KATEGÓRIE.

Fyzikálna terapia

V prípade fyzikálnej terapie hovoríme o liečebnom systéme, ktorý využíva účinky rôznych fyzikálnych podnetov na ľudský organizmus. Pri správnej aplikácii vyvolávajú požadované zmeny s cieľom prinavrátenia zdravia. Stále vidím pred očami obraz pacienta, ktorého na rukách priniesla opatrovatelka z neďalekého zariadenia ešte v čase môjho pôsobenia v nemocnici. Položila ho a pripravila. Pre mňa bol úkon jednoduchý. Podala som parafínový zábal na prehriatie a uvoľnenie svalov v trvaní 20 min. a bolo vybavené. Dnes viem, že

prostredia. V takom má byť primeraná teplota, čistota, ticho a zabezpečená intimita. Každý z prístrojov je iný a má iné princípy podávania.

Magnetoterapia

Magnetické pole vzniká prietokom impulzného striedavého prúdu cievkou so železným jadrom. Preniká oblečením, sadrou, neovplyvňuje kovové materiály v tele. Môže súčasne zjednocovať nízko a vysokofrekvenčnú terapiu. Ja používam ploché poduškové elektródy. Sú ľahko aplikovateľné, dajú sa pevne upnúť. Ak sa klient mierne pohne nenaruší

FYZIKÁLNA TERAPIA AKO ŠTANDARD V ZSS

námaha zamestnancov s tým spojená je oveľa väčšia. Celkový proces trvá aj dve hodiny a sú v ňom zapojení minimálne dvaja ľudia. Za ten čas viem priamo v zariadení rehabilitovať aspoň troch klientov a to komplexne s terapiou, masážou a cvičením. Tí nemusia nikam dochádzať ani sedieť dlho v čakárni. Pre mnohých, najmä ležiacich a ťažko chodiacich či mentálne zaostalých s nepredvídateľnými poruchami správania sa je ambulantná rehabilitácia takmer nemožná. Preto je dobré ak sa kvalita služieb posúva aj zapojením tejto oblasti do štandardných úkonov.

To v akej podobe závisí na konkrétnom zariadení a jeho možnostiach. Základom kvalitnej fyzikálnej terapie, ktorá využíva rôzne formy vonkajšej energie ako elektrickú, magnetickú, svetelnú, tepelnú, mechanickú na liečebné účely je prístrojové vybavenie. Trh ponúka širokú škálu možností od lacnejších prístrojov na domáce využitie až po tie najdrahšie, kombinované vysoko profesionálne. Volím zlatú strednú cestu, cenovo dostupnú s dostačujúcim programom. Podstatou výberu je prenosnosť aby boli terapie prístupné všetkým. Podávajú sa za podmienok vytvorenia vhodného

to priebeh ani účinkov. Podáva sa v sede či v ľahu, tak ako je to pre pacienta najpohodľnejšie. Biologicky najúčinné sú nízke frekvencie do 100 Hz. Prechádzajú celým organizmom a pôsobia na ióny v tkanivách, zvyšujú látkovú výmenu. Má analgetický, myorelaxačný, vazodilatačný, detoxikačný účinok. Pôsobí protizápalovo, stimulačne a urýchľuje hojenie zlomenín od samého začiatku po naložení sadry. Celkovo posilňuje imunitu a v kombinácii so svetelnou terapiou má výrazný efekt. Odporúča sa aj pri nespavosti a nepokoji.

Pre prijímateľov s poruchami správania sa často volím aplikáciu magnetu súčasne s mechanickou masážou na lôžku. Ležia si v teplom pohodlí a za ten čas prebieha napríklad reflexný program čas planty. Harmonizuje organizmus, ktorý sa zladuje s frekvenciami. Často krátkrát sa pacienti pýtajú: „Nič neucítim?“. Nemusia sa báť, pociťovo sa nič nedeje až na slabé teplo. Napriek tomu dochádza ku kmitaniu buniek a vlastne mikro-masáži tkanív.

Stalo sa nám, že po podaní v lumbálnej oblasti chrbtice, dostala pacientka obrovské kolikové bolesti obličky. Nasledovala infúzna liečba a výsledkom

bol vylúčený kameň. Aj napriek utrpeniu, ktoré si musela klientka vytrpieť, sme si od nej vypočuli vďaka. Problémy totiž mala už niekoľko rokov a nikde jej nevedeli pomôcť.

Okrem pozitívneho vplyvu magnetoterapie, je tu pár kontraindikácií na ktoré treba prihliadať: tehotenstvo, extrémne nízky tlak, epilepsia, infekčné ochorenia, zhubné nádory, krvácanie a bolesti neznámeho pôvodu, kardiostimulátor. Nikdy „magnetoterapiu“ nekombinujte s elektroterapiou.

Svetelná terapia

Iným druhom pomoci je pre klienta aj aplikácia svetelnej terapie. Využíva elektromagnetickú energiu svetelných zdrojov v rozsahu viditeľného a neviditeľného spektra napr. UV žiarenie – horské slnko, polarizované svetlo – biolampa, infračervené svetlo – solux, koncentrovaný lúč – laser. Každá z nich má svoje nezastupiteľné miesto v liečbe i prevencii. Samotná biolampa je najbezpečnejším zdrojom liečivého svetla bez vedľajších účinkov a rizika popálenia. Zahŕňa viditeľný rozsah svetla a len malú časť infračerveného spektra. Optimalizuje bunkový metabolizmus a spúšťa vlastný

regeneračný proces. V praxi najprv odhalíme a očistíme pokožku. Musí byť suchá neprekrytá žiadnymi masťami, ktoré by bránili prieniku svetla do hĺbky 2,5 cm. Svetíme zo vzdialenosti 5cm a postupne po 3 min prejdeme celú požadovanú plochu. Lampa sa dá upnúť na stojan, ale pri nepokojných pacientov ju radšej držím a tak zabezpečujem presné miesto aplikácie. Okamžitý účinok je viditeľný pri osvetľovaní dekubitov. Rana za krátku dobu presiakne krvou, zružovie aj v bledých častiach kože a začne sa proces epitelizácie. Biolampa je veľkou pomocou a dopĺňa štandardnú liečbu. Výborným príkladom je náš klient, ktorému sa v oblasti bedrových kĺbov a krížovej kosti tvorí síce malý ale opakovaný dekubit z dôvodu nedostatočne vyvinutej svalovej hmoty. Tá sa rokmi ešte stráca a napokon je kĺb obalený len kožou. V spolupráci s ošetrovatelkou pripravím miesto podania, vysvietim po rannej hygiene a nechávam voľne na vzduchu. Proces pred obedom zopakujem. Defekt sa stiahne a tkanivo začne rýchlejšie regenerovať. Z ďalších diagnóz, ktoré lampa „lieči“ sú zápaly prínosových dutín, očí, bolesti zubov, čerstvé jazvy, bolesti

periférnych nervov pri útlaku medzistavcovej platničkou a mnoho ďalších. Ak chceme posilniť imunitný systém svietime priamo na hrudnú kosť. Opatrnosť je na mieste pri autoimunitných ochoreniach, kde je efekt opačný a podpora už vysokej aktivity imunitného systému by mohla stav zhoršiť a to najmä pri kožných formách. Naším psoriatikom radšej podávam sírny kúpeľ.

Elektroterapia

Čoraz častejšie využívanou formou „liečby“ je tzv. elektroterapia. Využíva elektrickú energiu upravenú na frekvencie prospešné zdraviu. Osobne používam TENS bipolárny stimulátor nervov a svalov striedavým prúdom, ten je vhodný na dlhodobé používanie. Základný účinok sa prejavuje motorickým dráždením svalov, ktoré pri jednotlivom impulze prebieha ako zaškľb a pri sérii impulzov

ako trvalá kontrakcia svalov. Obzvlášť je prospešná pre klientov s chabými a spastickými formami DMO a taktiež pri obrnách periférnych nervov. Elektroterapiu často využívam aj pri začínajúcich kĺbových artrózach, na prekrvenie a tmenie bolesti pohybového aparátu. Je to terapia prvej voľby pri čerstvých pomliaždeninách, vyvrtnutí, natiahnutí svalov a šliach. Také sa stávajú často aj pri bežných denných činnostiach ako je nosenie prádla či upratovanie. Aj pri využívaní elektroterapie treba postupovať opatrne. Elektródy lepím priamo na pokožku a pri nerovných plochách či nepokojných pacientoch hrozí ich odlepenie. Prúd by sa tak dostával do tela nerovnomerne alebo vôbec. V tomto prípade preto istím elektródy ich previazaním a klienta celý čas sledujem. Zvláštna ale častá je reakcia v okamihu kontaktu lepivej časti s kožou: „Ja už cítim“. Je to však skôr placebo efekt, nakoľko samotný prúd ešte neprúdi. Ako sa hovorí strach má veľké oči. Hoci klienta ubezpečujem, že to nebude bolieť a budú cítiť iba jemné brnenie či pichanie. Oblúbenosť elektroterapie medzi klientmi neustále rastie. Sami sa ma pýtajú: „Kedy mi zapneš mravce?“ Hoci bezdôvodne ale pri mentálnych poruchách má aj preventívne pôsobenie na psychiku významné miesto. Mnohí naši klienti trpia poruchami trávenia a peristaltiky čriev zapríčinenou ochabnutím brušných svalov, ale aj hladkého svalstva prejavujúc sa tvrdým a nafúknutým bruchom. V tomto prípade je efekt stimulácie do 10 až 20 min. okamžitý. Plyný sa uvoľní a bruško úplne zmäkne. Pri dlhodobjšom podávaní tak predchádzame danému stavu. U dlhodobo ležiacich je TENS prospešný na prekrvenie plôch vystavených dlhodobému tlaku ako lumbálnej oblasti, bedrových kĺbov a piat. Podávam ho pred masážou, cvičením a polohovaním. Neodporúčam používanie elektroterapie v prípade, že sa u klienta vyskytne infekcia kože, rakovina, akútna horúčka, kŕčové žily alebo má pacient zavedený kardiostimulátor.

Katarína Čechotová, Diplomovaný fyzioterapeut IDEA - DSS, Prakovce

Každá zložka fyzikálnej terapie je súčasťou celého komplexu liečby akútnej, chronickej a vo veľkej miere aj preventívnej. Ponúka možnosť úľavy od bolesti ale aj psychického napätia. Čas strávený pri klientovi viem doplniť rozhovorom, upokojením i povzbudením. Tak aby mal pocit istoty, že som tu pre neho, nikam sa neponáhľam a on sa nemusí stresovať pretože celý komfort služieb má „doma“.

SLOVO
ODBORNEJ
PRAXE

CIVILNÁ OCHRANA V POBYTOVÝCH SOCIÁLNYCH ZARIADENIACH

PROBLEMATIKU CIVILNEJ OCHRANY RIEŠI ZÁKON Č. 42/94 Z. Z. O CIVILNEJ OCHRANE OBYVATEĽSTVA. ÚČELOM TOHTO ZÁKONA JE UPRAVIŤ PODMIENKY NA ÚČINNÚ OCHRANU ŽIVOTA, ZDRAVIA A MAJETKU PRED NÁSLEDKAMI MIMORIADNYCH UDALOSTÍ, AKO AJ USTANOVÍŤ ÚLOHY A PÔSOBNOSŤ ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY, OBCÍ A PRÁVA A POVINNOSTI FYZICKÝCH OSÔB A PRÁVNICKÝCH OSÔB PRI ZABEZPEČOVANÍ CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA (ĎALEJ LEN CO).

V § 2 sa stanovuje, že civilná ochrana je systém úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, spočívajúcich najmä v analýze možného ohrozenia a v prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia, ako aj určenie postupov a činnosti pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

Poslaním civilnej ochrany je teda chrániť životy, zdravie, majetok a vytvárať podmienky na prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas mimoriadnej situácie a na ten účel spolupracovať s obdobnými inštitúciami aj iných štátov pri poskytovaní vzájomnej pomoci.

V zmysle zákona č. 42/94 Z.z. všetkým právnickým osobám vznikajú povinnosti na úseku CO, pričom rozsah týchto povinností závisí od toho či právnické osoby svojou činnosťou môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok osôb. Bez ohľadu na rizikovosť činností sú teda všetky právnické osoby, vrátane pobytových zariadení sociálnych služieb, povinné zabezpečiť podľa § 16 zákona nasledovné opatrenia:

- zabezpečiť vypracovanie plánu ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a jeho aktualizáciu v rozsahu určenom okresným úradom, ak nevypracúvajú havarijné plány podľa osobitných predpisov; precvičiť tento plán aspoň raz za tri roky,
- zriaďovať jednotky civilnej ochrany a zariadenia civilnej ochrany podľa vlastného rozhodnutia alebo podľa rozhodnutia okresného úradu, ako aj zabezpečovať akcieschopnosť jednotiek civilnej ochrany a prevádzkyschopnosť zariadení civilnej ochrany
- zriaďovať a udržiavať ochranné stavby pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti a prostriedky varovania,
- plánovať a pri mimoriadnej udalosti vyhlásiť a uskutočniť evakuáciu svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a neodkladne o tom informovať obec, na ktorej území pôsobia,

- skladovať, ošetrovať a zabezpečovať výdaj materiálu civilnej ochrany pre vlastné jednotky civilnej ochrany a jednotky civilnej ochrany vytvorené pre potreby územia a prostriedkov individuálnej ochrany pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti,
 - poskytnúť pri príprave na civilnú ochranu a pri mimoriadnych udalostiach orgánom štátnej správy alebo obciam vecné prostriedky, ktoré vlastnia alebo užívajú.
- Okrem toho právnické osoby, teda aj pobytové zariadenia sociálnych služieb, podľa § 18 zákona zabezpečujú aj prípravu štábov a jednotiek CO pre svoju potrebu ako aj prípravu na sebaobranu a vzájomnú pomoc a prípravu na poskytovanie prvej pomoci. Rozsah a podmienky školení ustanovuje Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na zabezpečovanie prípravy na civilnú ochranu č. 303/1996 Z. z. Príprava štábov sa organizuje každý rok podľa pokynov okresného úradu.

Tu treba zdôrazniť, že vypracovanie plánu ochrany zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a jeho priebežnú aktualizáciu ako aj prípravu na CO môže v zmysle zákona vykonávať len osoba s odbornou spôsobilosťou od Ministerstva vnútra SR. Z toho vyplýva aj to, že táto činnosť sa zabezpečuje nepretržite.

V tejto súvislosti treba tiež poznamenať, že v závislosti od druhu a doby trvania porušenia môže byť právnickej osobe uložená pokuta až do výšky 10 000 € (až 33 000 € počas mimoriadnej situácie).

Ochrana zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súčasnom čase vojenských a nevojenských ohrození nadobúda na význame a zvlášť u sociálnych zariadení, kde väčšina klientov je zdravotne postihnutá a vyžaduje si pomoc.

Ing. Ladislav Balla (www.vojvet.sk)

Natahovacie nohavičky Depend® Normal pre ženy teraz nové aj vo veľkosti XL

Spolahlivé riešenie strednej inkontinencie na každý deň

Názov výrobku	Absorpcia (ml)	Obvod bokov (cm)
Depend® Normal S/M pre ženy	995	70-105
Depend® Normal L pre ženy	995	95-130
Depend® Normal XL pre ženy	995	120-150
Depend® Normal S/M pre mužov	995	70-105
Depend® Normal L/XL pre mužov	995	95-150

Viac informácií u obchodného zástupcu.
Dostupné od júna 2022.

www.depend.sk

Veronika
Rímovská Sobota

Paťko
Bratislava

Sabínka
Trenčín

Rastík
Kaniaňka

Oliver
mýto pod Ďumbierom

Samko
Žilkovce

Alžbetka
Nové mesto nad Váhom

Ninka
Spišská Nová Ves

Adamko
Selce

Nicolas
Lozorno

Katka
Martin

Bianka
milpoš

Veľa lásky všetkým deťom

Čo to kuká spoza buka,
s iskrou v očkách ide vpred?

To sú ony, naše deti,
objavujú zimný svet.

Darujú nám úsmev sladký,
roztápajú ľady.

Pokoj v srdci rozďávajú,
pretože ich máme radi.

Vodu Lucka robíme pre skutočné deti
a berieme vážne všetko, čo potrebujú
na to, aby boli zdravé a šťastné. Vždy
majú u nás priestor pri srdci, a preto
bábätka z celého Slovenska prichádzajú
k vám na limitovanej edícii Lucka.

Cez ne dokážeme všetci cítiť, aké
skutočne dôležité je láskyplné prijatie.

Limitovaná edícia
Lucka bábätka

www.lucka.sk